

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Auditor General for Wales

Canllawiau ar Ddeddfwriaeth Archwilio Cyhoeddus Cymru

Dyddiad cyhoeddi: Ionawr 2019

Cyfeirnod y ddogfen 1006A2019-20

Mae'r ddogfen hon yn amlinellu'r prif awdurdodau statudol sy'n tanategu gwaith Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru. Bwriedir iddi fod yn ddogfen gyfeirio ar gyfer holl staff Swyddfa Archwilio Cymru ac eraill sy'n gwneud gwaith ar ran yr Archwilydd Cyffredinol.

Ni fwriedir i'r ddogfen fod yn grynodedb cyflawn o bob awdurdod perthnasol. Ni ddylid ystyried y dyfyniadau o ddeddfwriaeth berthnasol a gynhwysir yma y tu allan i'w cyd-destun, ac mae angen eu hystyried yng nghyd-destun y gyfraith yn ei chyfanrwydd.

Bydd yr awdurdodau statudol yn newid o bryd i'w gilydd wrth i ddeddfau newydd gael eu gwneud ac eraill cael eu diddymu. Felly, mae Tîm Cyfraith a Moeseg Swyddfa Archwilio Cymru yn bwriadu diweddarau'r ddogfen hon bob blwyddyn.

Nid ydym yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb os bydd unrhyw unigolyn neu sefydliad yn destun hawliad neu atebolrwydd, neu'n dioddef colled neu niwed o ganlyniad iddo fod wedi dibynnu ar unrhyw beth sydd yn y ddogfen hon.

Dylid anfon unrhyw gwestiynau mewn perthynas â'r ddogfen hon at
swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay.

This document is also available in English. Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg.

Cynnwys

Datblygiad swydd yr Archwilydd Cyffredinol a'r awdurdodau statudol cysylltiedig	4
Swydd yr Archwilydd Cyffredinol	6
Swyddfa Archwilio Cymru	13
Paratoi ac archwilio cyfrifon (ac eithrio cyrff llywodraeth leol)	16
Archwiliad gwerth am arian/perfformiad (ac eithrio cyrff llywodraeth leol)	24
Archwilio, astudio, asesu ac arolygu llywodraeth leol	31
Cyhoeddi adroddiadau	51
Gwaith arall	52
Ffioedd a chyllid	56

Datblygiad swydd yr Archwilydd Cyffredinol a'r awdurdodau statudol cysylltiedig

- 1 Sefydlodd Deddf Llywodraeth Cymru 1998 (Deddf 1998) Gynulliad Cenedlaethol Cymru a swydd Archwilydd Cyffredinol Cymru (yr Archwilydd Cyffredinol). O dan y Ddeddf honno, ffurfiwyd y Cynulliad Cenedlaethol fel corff corfforaethol sy'n cyflawni swyddogaethau llywodraethu a chraffu ar ran y Goron.
- 2 O dan Ddeddf 1998, daeth yr Archwilydd Cyffredinol yn archwilydd allanol y Cynulliad Cenedlaethol a'i gyrrff cyhoeddus a noddir gan y Cynulliad a chyrrff cyhoeddus cysylltiedig eraill (ac eithrio ar gyfer archwiliad blynyddol cyrrff lleol y GIG) ac roedd ganddo'r pŵer i gynnal ymchwiliadau effeithlonrwydd, effeithiolrwydd a darbodaeth. Roedd y Swyddfa Archwilio Genedlaethol yn cynnal y gwaith hwn ar gyfer yr Archwilydd Cyffredinol ar sail statudol. Parhaodd y Comisiwn Archwilio i benodi archwilwyr cyrrff y GIG a chyrrff llywodraeth leol yng Nghymru, ac i gynnal astudiaethau o'r cyrrff hynny. Ehangwyd ei waith pan gafodd bwerau arolygu o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 1999 (Rhaglen Cymru ar gyfer Gwella).
- 3 Daeth Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (Deddf 2004) i rym ar 1 Ebrill 2005, gan ymestyn cylch gwaith yr Archwilydd Cyffredinol i gynnwys archwilio cyrrff y GIG yng Nghymru a swyddogaethau archwilio ac arolygu llywodraeth leol a gyflawnid yn flaenorol gan y Comisiwn Archwilio yng Nghymru. Gwnaeth Deddf 2004 hefyd ddarpariaeth ar gyfer trosglwyddo staff y Swyddfa Archwilio Genedlaethol a'r Comisiwn Archwilio a leolid yng Nghymru i weithio i'r Archwilydd Cyffredinol, gan greu Swyddfa Archwilio Cymru.
- 4 Gwnaeth Deddf Llywodraeth Cymru 2006 (Deddf 2006) ddiddymu'r Cynulliad Cenedlaethol a ffurfiwyd gan Ddeddf 1998 a'i ddisodli â Chynulliad Cenedlaethol newydd a Gweithrediaeth newydd a oedd ar wahân yn gyfreithiol ac a adwaenid fel 'Llywodraeth Cynulliad Cymru' (Llywodraeth Cymru erbyn hyn). Effaith Deddf 2006 oedd rhoi swyddogaethau llywodraethu un uniongyrchol i Weinidogion Cymru – nid i'r Cynulliad Cenedlaethol. Mae Gweinidogion yn arfer y swyddogaethau hynny ar ran y Goron ac maent yn atebol i'r Cynulliad Cenedlaethol. Bwriad gwahanu'r swyddogaeth weithredol a'r swyddogaeth graffu yn y modd hwn oedd egluro llinellau atebolrwydd a gwahanol gyfrifoldebau Gweinidogion ac Aelodau'r Cynulliad Cenedlaethol yn unol â model Whitehall/San Steffan.
- 5 Daeth Deddf 2006 â fframwaith ariannol newydd ar gyfer y strwythurau datganoledig a chyfrifoldebau newydd ar gyfer yr Archwilydd Cyffredinol. Roedd y rhain yn cynnwys cymeradwyo ceisiadau i ddefnyddio arian o Gronfa Gyfunol Cymru newydd.
- 6 Hefyd rhoddodd Deddf 2006 bwerau i'r Cynulliad Cenedlaethol basio deddfwriaeth newydd (Mesurau gan y Cynulliad) ar faterion penodol wedi'u pennu gan Orchmynion yn y Cyfrin Gyngor a oedd wedi cael eu cymeradwyo gan ddau Dŷ'r Senedd. O dan y pwerau hyn y disodlodd Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 y

rhan fwyaf o ddarpariaethau Deddf Llywodraeth Leol 1999 mewn perthynas â threfniadau ar gyfer gwella llywodraeth leol.

- 7 Gwnaeth Deddf 2006 hefyd ddarpariaeth i'r Cynulliad Cenedlaethol dderbyn pwerau llawn i lunio deddfau gyda chymhwysedd wedi ei ddatganoli, a chyda Deddf Cyfrifoldeb am Gyllidebau ac Archwilio Cenedlaethol 2011, ychwanegwyd Archwilydd Cyffredinol Cymru at y meysydd gweinyddiaeth gyhoeddus lle y mae cymhwysedd wedi'i ddatganoli. (Mae hyn yn amodol ar rai eithriadau a chyfyngiadau, megis deddfwriaeth sy'n ymwneud â rheoleiddio proffesiwn yr archwilydd.) Gyda diwygio'r setliad datganoli gan Ddeddf Cymru 2017, o fod yn fodel rhoi pwerau i fod yn fodel cadw pwerau, mae'r rhan fwyaf o faterion archwilio cyhoeddus yn parhau i fod o dan gymhwysedd wedi'i ddatganoli, ond gyda rhai eithriadau pwysig, megis mewn perthynas â diogelu annibyniaeth yr Archwilydd Cyffredinol (gweler paragraffau 5(2) a (3) o Atodlen 7B i Ddeddf 2006).
- 8 Yn 2013 pasiodd y Cynulliad Cenedlaethol Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 (Deddf 2013). Rhoddodd y Ddeddf gyfrifoldeb newydd i'r Archwilydd Cyffredinol am archwilio cyfrifon cyrff llywodraeth leol yng Nghymru. Gwnaeth hefyd sefydlu Swyddfa Archwilio Cymru fel corff corfforaethol, ac mae'n cynnwys darpariaethau sy'n newid y trefniadau llywodraethu ar gyfer yr Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru, a darpariaethau ar gyfer y berthynas rhwng y ddau. Daeth Deddf 2013 i rym ar 1 Ebrill 2014.
- 9 Cyflwynodd Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ddyletswydd ar yr Archwilydd Cyffredinol i gynnal ymchwiliadau i'r rhan fwyaf o'r cyrff cyhoeddus y mae'n eu harchwilio, i asesu i ba raddau y maent wedi gweithredu yn unol â'r 'egwyddor datblygu cynaliadwy' wrth bennu a gosod camau er mwyn cyflawni 'amcanion llesiant'. Rhaid cynnal ymchwiliadau o'r fath o bob corff cyhoeddus o leiaf unwaith yn ystod pob cylch etholiadol y Cynulliad Cenedlaethol.

Swydd yr Archwilydd Cyffredinol

- 10 Mae Swydd yr Archwilydd Cyffredinol yn bodoli yn rhinwedd Adran 2 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013. Mae darpariaeth bellach mewn perthynas â'r Archwilydd Cyffredinol yn Rhan 1 o Ddeddf 2013 ac mae'n cael ei chrynhoi yn Nhabl 1 isod. (Amlinellir darpariaethau ariannol ar wahân ym mharagraff 37 o'r ddogfen hon ac yn Nhabl 8 isod.)

Tabl 1: Darpariaethau'n ymwneud â swydd yr Archwilydd Cyffredinol

Awdurdod	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
Penodi	Adran 2 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013	(2) Ei Mawrhydi sydd i benodi person i fod yn Archwilydd Cyffredinol ar enwebiad y Cynulliad Cenedlaethol. (3) Nid oes enwebiad i gael ei wneud hyd nes bod y Cynulliad Cenedlaethol wedi ei fodloni bod ymgynghoriad rhesymol wedi cael ei wneud gyda'r cyrff hynny yr ymddengys i'r Cynulliad eu bod yn cynrychioli buddiannau cyrff llywodraeth leol yng Nghymru.
Cyfnod gwasanaeth	Adran 2 o Ddeddf 2013 Adran 3 o Ddeddf 2013	(4) Mae'r person sydd wedi ei benodi yn dal y swydd am hyd at 8 mlynedd. (5) Ni chaniateir i'r person gael ei benodi eto. (1) Mae person a benodir yn Archwilydd Cyffredinol yn dal y swydd tan ddiwedd y cyfnod y penodwyd y person hwnnw ar ei gyfer (yn ddarostyngedig i is-adrannau (2) a (3)). (2) Caiff Ei Mawrhydi ryddhau person o'i swydd fel Archwilydd Cyffredinol cyn diwedd y cyfnod y penodwyd y person ar ei gyfer: (a) ar gais y person, neu (b) wedi i'w Mawrhydi gael ei bodloni nad yw'r person yn gallu, oherwydd rhesymau meddygol, cyflawni dyletswyddau'r swydd na gwneud cais i gael ei ryddhau ohoni. (3) Caiff Ei Mawrhydi ddiswyddo person o'i swydd fel Archwilydd Cyffredinol cyn diwedd y cyfnod y penodwyd y person ar ei gyfer ar dderbyn argymhelliad, ar sail camymddygiad y person, y dylai Ei Mawrhydi wneud hynny. (4) Ni chaniateir gwneud argymhelliad i ddiswyddo person o'i swydd fel Archwilydd Cyffredinol oni bai: (a) bod y Cynulliad Cenedlaethol wedi penderfynu y dylai'r argymhelliad gael ei wneud, a (b) bod penderfyniad y Cynulliad wedi ei basio ar bleidlais lle yr oedd nifer yr aelodau Cynulliad a bleidleisiodd o blaid yn ddim llai na dwy ran o dair o gyfanswm nifer y seddi yn y Cynulliad.

Awdurdod	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
Anghymwyso	Adran 4 o Ddeddf 2013	<p>(1) Ni all person gael ei benodi yn Archwilydd Cyffredinol os yw'r person wedi ei anghymwyso ar unrhyw un o'r seiliau a bennir yn is-adran (3).</p> <p>(2) Mae person yn peidio â bod yn Archwilydd Cyffredinol os yw'r person yn cael ei anghymwyso ar unrhyw un o'r seiliau a bennir yn is-adran (3).</p> <p>(3) Mae person wedi ei anghymwyso rhag bod yn Archwilydd Cyffredinol os yw'r person:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) (a) yn Aelod o'r Cynulliad Cenedlaethol; b) (b) yn dal unrhyw swydd arall y caniateir i berson gael ei benodi iddi, ei argymhell ar ei chyfer neu ei enwebu ar ei chyfer, gan neu ar ran y canlynol: <ul style="list-style-type: none"> (i) y Goron, (ii) y Cynulliad Cenedlaethol, neu (iii) Comisiwn y Cynulliad Cenedlaethol; c) yn Aelod o Dŷ'r Cyffredin neu Dŷ'r Arglwyddi; d) yn Aelod o Senedd yr Alban; e) yn Aelod o Gynulliad Gogledd Iwerddon; f) yn gyflogai i Swyddfa Archwilio Cymru.
Cyflogaeth etc cyn-Archwilydd Cyffredinol	Adran 5 o Ddeddf 2013	Mae cyn-Archwilydd Cyffredinol yn cael eu hatal rhag cytuno i rai trefniadau a bennir gan y Cynulliad Cenedlaethol. Hefyd rhaid i gyn-Archwilydd Cyffredinol beidio â dal swydd y caniateir iddynt gael eu penodi iddi gan y Goron, y Cynulliad Cenedlaethol neu'r Comisiwn Cenedlaethol am gyfnod o ddwy flynedd ar ôl iddynt beidio â bod yn Archwilydd Cyffredinol.
Annibyniaeth a statws	Adran 6 o Ddeddf 2013	<p>(2) Nid yw'r Archwilydd Cyffredinol i'w ystyried yn dal swydd o dan Ei Mawrhydi neu'n un sy'n arfer unrhyw swyddogaeth ar ran y Goron.</p> <p>(3) Ond ystyrir bod yr Archwilydd Cyffredinol yn was i'r Goron at ddibenion Deddf Cyfrinachau Swyddogol 1989.</p>
Corfforaeth undyn	Adran 6 o Ddeddf 2013	(1) Mae'r person sydd am y tro yn dal swydd yr Archwilydd Cyffredinol yn parhau, yn enw'r swydd honno, i fod yn gorfforaeth undyn.
Arfer swyddogaethau	Adran 8 o Ddeddf 2013	<p>(1) Mae gan yr Archwilydd Cyffredinol ddisgresiwn llwyr o ran y modd y mae swyddogaethau'r swydd honno yn cael eu harfer ac nid yw'n ddarostyngedig i gyfarwyddyd na rheolaeth y Cynulliad Cenedlaethol na Llywodraeth Cymru.</p> <p>(2) Ond mae'r disgresiwn hwn yn ddarostyngedig i is-adran (3).</p> <p>(3) Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) (a) anelu at gyflawni ei swyddogaethau yn effeithlon ac yn gosteffeithiol; b) (b) rhoi sylw, fel y mae'n ystyried yn briodol, i'r safonau a'r egwyddorion y disgwyllir i ddarparwr

Awdurdod	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
	Adran 10 o Ddeddf 2013	<p>arbenigol proffesiynol mewn cyfrifyddiaeth neu wasanaethau archwilio eu dilyn;</p> <p>c) rhoi sylw i gyngor a roddir iddo gan Swyddfa Archwilio Cymru.</p> <p>(1) Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol ddyroddi cod ymarfer archwilio sy'n rhagnodi'r modd y mae swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol a bennir yn is-adran (2) i'w cyflawni.</p> <p>(2) Dyma'r swyddogaethau:</p> <p>a) cynnal ymchwiliad i unrhyw gyfrifon neu ddatganiadau o gyfrifon sydd yn agored i'r Archwilydd Cyffredinol ymchwilio iddynt yn unol â darpariaeth a wneir drwy ddeddfiad neu yn rhinwedd deddfiad;</p> <p>b) cynnal neu hybu astudiaethau neu ymchwiliadau gwerth am arian neu ymgymryd â hwy, yn unol â darpariaeth a wneir drwy ddeddfiad neu yn rhinwedd deddfiad;</p> <p>c) y rhai hynny sydd wedi eu cynnwys yn y darpariaethau canlynol o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998, neu sydd wedi eu trosglwyddo i'r Archwilydd Cyffredinol odanynt:</p> <p>(i) adran 145A(2) (ymgydryd ag astudiaethau eraill, neu hybu astudiaethau eraill, sy'n ymwneud â darparu gwasanaethau gan gyrff penodol);</p> <p>(ii) adran 145C(8) (datgelu gwybodaeth i Weinidogion Cymru a gafwyd yn ystod astudiaeth mewn perthynas â landlord cymdeithasol cofrestredig);</p> <p>(iii) adran 145D (darparu cyngor a chymorth i landlord cymdeithasol cofrestredig);</p> <p>(iv) adran 146 (trosglwyddo swyddogaethau'r Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol sy'n ymwneud â chyrrff penodol i'r Archwilydd Cyffredinol);</p> <p>(v) adran 146A (trosglwyddo etc swyddogaethau goruchwylio Gweinidogion Cymru sy'n ymwneud â chyrrff penodol i'r Archwilydd Cyffredinol);</p> <p>(vi) adran 147 (trosglwyddo swyddogaethau'r Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol sy'n ymwneud ag Asiantaeth yr Amgylchedd i'r Archwilydd Cyffredinol);</p> <p>d) y rhai hynny sydd wedi eu cynnwys yn y darpariaethau canlynol o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004:</p>

Awdurdod	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>(i) Rhan 2 (archwilio cyrff llywodraeth leol yng Nghymru);</p> <p>(ii) adran 45 (cynnal, neu gynorthwyo'r Ysgrifennydd Gwladol i gynnal, astudiaethau gweinyddu budd-dal);</p> <p>(iii) adran 51 (cyfeirio materion sy'n ymwneud â nawdd cymdeithasol at yr Ysgrifennydd Gwladol);</p> <p>e) y rhai hynny sydd wedi eu cynnwys yn y darpariaethau canlynol o Atodlen 8 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006:</p> <p>(i) paragraff 17 (mynediad at ddogfennau);</p> <p>(ii) paragraff 20 (ardystio hawliadau, ffurflenni etc ar gais corff).</p> <p>(3) Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol gydymffurfio â'r cod.</p> <p>(4) Rhaid i'r cod ymgorffori'r hyn yr ymddengys i'r Archwilydd Cyffredinol yn arfer proffesiynol gorau o ran y safonau, gweithdrefnau a thechnegau sydd i'w mabwysiadu wrth gyflawni swyddogaethau o fath a bennir yn is-adran (2).</p>
Mynediad at ddogfennau	Paragraff 17 o Atodlen 8 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006	<p>(1) The Auditor General has a right of access at all reasonable times to every document relating to a relevant person which appears to the Auditor General necessary:</p> <p>(a) for the purposes of the Auditor General's examination of any auditable accounts,</p> <p>(b) for the purposes of undertaking studies under section 145A (studies for improving economy etc. in services provided by relevant bodies) or 145C (studies relating to registered social landlords) of the Government of Wales Act 1998, or</p> <p>(c) for the purposes of carrying out, in accordance with any provision made by virtue of this or any other enactment, other examinations or studies into the economy, efficiency and effectiveness with which a person has used resources in discharging the person's functions.</p> <p>(2) The documents relating to a relevant person to which the right conferred by sub-paragraph (1) applies include (in particular):</p> <p>(a) a document which is in the possession, or under the control, of a person who has received financial assistance from the relevant person by means of a grant, loan or guarantee or as a result of the taking of an interest in any property or body corporate,</p> <p>(b) a document which is in the possession, or under the control, of a person who has supplied goods or</p>

Awdurdod	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>services to the relevant person in pursuance of a contract to which the relevant person was party or has supplied goods or services in pursuance of a relevant subcontract, and</p> <p>(c) a document of a description specified in an order made by the Welsh Ministers.</p> <p>(3) The Auditor General may require a person whom the Auditor General thinks has information of the kind mentioned in sub-paragraph (4):</p> <p>(a) to give the Auditor General any assistance, information and explanation which the Auditor General thinks necessary for any of the purposes mentioned in sub-paragraph (1),</p> <p>(b) to attend before the Auditor General in person to give the assistance, information or explanation, or to produce any document which is in the possession, or under the control, of the person and to which the right conferred by that sub-paragraph applies, or</p> <p>(c) to provide any facility which the Auditor General may reasonably require for any of the purposes mentioned in that sub-paragraph.</p> <p>(4) The information referred to in sub-paragraph (3) is information which relates to:</p> <p>(a) a relevant person,</p> <p>(b) a document to which the right conferred by sub paragraph (1) applies, or</p> <p>(c) a person who possesses or controls such a document.</p> <p>(5) The Auditor General may, for the purposes of an examination of any auditable accounts, require a relevant person to provide the Auditor General, at times specified by the Auditor General, with accounts of such of the person's transactions as the Auditor General may specify.</p> <p>Mae'r ddarpariaeth hon yn berthnasol i hawliau mynediad yr Archwilydd Cyffredinol i ddogfennau a gwybodaeth at ddibenion archwilio cyfrifon ac ymchwilio i berfformiad. Mae Deddf 2004 hefyd yn gwneud darpariaeth ar wahân ar gyfer mynediad yr Archwilydd Cyffredinol i ddata at ddibenion paru data ac o ran archwilio cyfrifon cyrff llywodraeth leol. Mae Tabl 7 yn darparu rhagor o wybodaeth am swyddogaethau paru data. Gellir dod o hyd i ragor o wybodaeth am hawliau mynediad yn y daflen 'Hawliau mynediad Archwilydd Cyffredinol Cymru', sydd ar gael ar wefan Swyddfa Archwilio Cymru.</p>

Awdurdod	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		(2) Ond ni chaiff yr Archwilydd Cyffredinol wneud unrhyw beth sydd yn, neu a allai ddod yn, gyfrifoldeb i Swyddfa Archwilio Cymru, yn rhinwedd paragraffau (a) i (c) o adran 21(2) (darparu adnoddau ar gyfer arfer swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol).
Adroddiadau er budd y cyhoedd	Paragraff 19 o Atodlen 8 i Ddeddf 2006	<p>(1) If the Auditor General thinks that it would be in the public interest to bring to the public's attention a matter coming to the Auditor General's notice in the course of an examination or study to which sub-paragraph (2) applies, the Auditor General may prepare a report on that matter.</p> <p>(2) This sub-paragraph applies to:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) an examination of auditable accounts (other than accounts falling to be examined under paragraph 18(3)(a)), and (b) an examination or study under section 135 or 140 of this Act, section 145 of the Government of Wales Act 1998 (c. 38) (examinations into use of resources by body specified in Schedule 17 to that Act) or section 145A of that Act (studies for improving economy etc. in services provided by relevant bodies), except one undertaken at the request of the body or bodies to which it relates. <p>(3) The Auditor General must, as soon as practicable after preparing a report under sub-paragraph (1), lay the report before the Assembly.</p>
Trosglwyddo etc swyddogaethau Gweinidogion Cymru	Adran 146A o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998	<p>(1) The Welsh Ministers may, with the consent of the Auditor General for Wales, by order provide for any of their supervisory functions in respect of a public body or a registered social landlord:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) to be exercised on their behalf by the Auditor General for Wales; or (b) to be transferred to the Auditor General for Wales. <p>(1A) But before making an order under subsection (1) the Welsh Ministers must consult the Wales Audit Office.</p> <p>Mae'r ddarpariaeth hon yn caniatáu i Weinidogion Cymru drosglwyddo eu swyddogaethau archwilio, arolygu, adolygu neu astudio eu hunain mewn perthynas â'r cyrff o dan sylw i'r Archwilydd Cyffredinol. Rhaid i'r gorchymyn trosglwyddo gael cydsyniad yr Archwilydd Cyffredinol a chael ei gymeradwyo gan y Cynulliad Cenedlaethol.</p>

Swyddfa Archwilio Cymru

- 11 Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn cael ei sefydlu fel corfforaeth yn Rhan 2 o Ddeddf 2013. Mae rhagor o ddarpariaeth yn ymwneud â Swyddfa Archwilio Cymru wedi'i chynnwys yn Atodlen 1 i Ddeddf 2013 ac mae adrannau perthnasol dwy ran y Ddeddf wedi'u cynnwys isod yn **Nhabl 2**.

Tabl 2: Darpariaethau sy'n berthnasol i Swyddfa Archwilio Cymru

Awdurdod	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
Ymgorffori Swyddfa Archwilio Cymru	Adran 13 o Ddeddf 2013	(1) Bydd corff corfforaethol o'r enw Swyddfa Archwilio Cymru ("SAC").
Aelodaeth	Paragraff 1 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013	(1) Mae SAC i gael 9 aelod. (2) Dyma hwy: (a) 5 person nad ydynt yn gyflogeion i SAC ("aelodau anweithredol") (gweler Rhan 2 o'r Atodlen hon), (b) yr Archwilydd Cyffredinol (gweler Rhan 3 o'r Atodlen hon), ac (c) 3 chyflogai i SAC ("yr aelodau sy'n gyflogeion") (gweler Rhannau 4 a 5 o'r Atodlen hon).
Penodi aelodau anweithredol ac aelodau sy'n gyflogeion	Paragraff 2 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013 Paragraff 4 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013 Paragraff 5 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013 Paragraff 15 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013	(1) Mae aelodau SAC (ar wahân i'r Archwilydd Cyffredinol) i'w penodi yn unol â darpariaethau'r Atodlen hon. (2) Rhaid gwneud pob penodiad ar sail teilyngdod. (1) Mae aelodau anweithredol i'w penodi gan y Cynulliad Cenedlaethol. (2) Rhaid i benodiadau a wneir o dan is-baragraff (1) gael eu gwneud ar sail canlyniadau cystadleuaeth deg ac agored. (1) Mae cadeirydd ar SAC i'w benodi gan y Cynulliad Cenedlaethol o blith yr aelodau anweithredol. (2) Ond cyn penodi'r cadeirydd rhaid ymgynghori â'r Prif Weinidog. (3) Caiff y Cynulliad Cenedlaethol estyn penodiad o dan y paragraff hwn yn unol â'r weithdrefn sy'n ofynnol ar gyfer y penodiad gwreiddiol. (1) Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol argymhell person i'r aelodau anweithredol i'w benodi o dan y paragraff hwn. (2) Rhaid i'r aelodau anweithredol: a) (a) penodi'r person hwnnw, neu

Awdurdod	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
	Paragraff 16 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013	<p>b) (b) ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd Cyffredinol argymhell person arall (os felly bydd yr is-baragraff hwn yn gymwys dro ar ôl tro hyd nes bod rhywun wedi ei benodi'n aelod).</p> <p>(1) Rhaid i SAC gynnal pleidlais o'i staff at ddiben penodi person neu bersonau, yn ôl y digwydd, o dan y paragraff hwn.</p> <p>(2) Mae'r aelodau etholedig i'w penodi gan yr aelodau anweithredol yn unol â chanlyniad y bleidlais.</p>
Statws	Paragraff 3 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013	<p>(1) Nid yw SAC nac unrhyw un o'i haelodau i'w hystyried neu ei ystyried:</p> <p>a) (a) yn was neu'n asiant i'r Goron, na</p> <p>b) (b) yn mwynhau unrhyw statws, imiwnedd na braint sydd gan y Goron.</p> <p>(2) Ond ystyrir bod aelodau SAC yn weision y Goron at ddibenion Deddf Cyfrinachau Swyddogol 1989.</p> <p>(3) Nid yw eiddo SAC i'w ystyried yn eiddo i'r Goron neu'n eiddo sy'n cael ei ddal ar ran y Goron.</p>
Pwerau	Adran 14 o Ddeddf 2013	Caiff SAC wneud unrhyw beth (gan gynnwys caffael neu waredu unrhyw eiddo neu hawliau a derbyn rhoddion ar ffurf arian neu eiddo arall) a fwriedir i hwyluso arfer unrhyw un neu ragor o'i swyddogaethau, neu sy'n ffafriol i'w harfer neu'n gysylltiedig â'u harfer.
Effeithlonrwydd	Adran 15 o Ddeddf 2013	Rhaid i SAC anelu at gyflawni ei swyddogaethau yn effeithlon ac yn gosteifeithiol.
Swyddogaethau	<p>Adran 17 o Ddeddf 2013</p> <p>Adran 18 o Ddeddf 2013</p> <p>Adran 19 o Ddeddf 2013</p>	<p>(1) Rhaid i SAC, yn y modd hwnnw y mae'n ei ystyried yn briodol, fonitro sut y mae'r Archwilydd Cyffredinol yn arfer ei swyddogaethau.</p> <p>(2) Caiff SAC ddarparu cyngor i'r Archwilydd Cyffredinol ynghylch arfer ei swyddogaethau.</p> <p>(3) Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol roi sylw i unrhyw gyngor a roddir iddo.</p> <p>(1) Caniateir i'r Archwilydd Cyffredinol ddirprwyo unrhyw un neu ragor o swyddogaethau'r swydd honno i:</p> <p>a) Cyflogai i SAC,</p> <p>b) Person sy'n darparu gwasanaethau i SAC, neu</p> <p>c) Cyflogai i SAC a pherson sy'n darparu gwasanaethau i SAC, yn gweithredu ar y cyd.</p> <p>(1) Caniateir i drefniadau gael eu gwneud rhwng SAC ac awdurdod perthnasol ar gyfer y canlynol:</p>

Awdurdod	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<ul style="list-style-type: none"> a) bod unrhyw un neu ragor o swyddogaethau'r awdurdod i gael ei harfer neu eu harfer gan SAC neu gan gyflogai i SAC; b) bod unrhyw un neu ragor o swyddogaethau'r awdurdod i gael ei harfer neu eu harfer gan yr Archwilydd Cyffredinol; c) bod gwasanaethau technegol, proffesiynol neu weinyddol yn cael eu darparu: <ul style="list-style-type: none"> (i) gan SAC i'r awdurdod, neu at ddibenion yr awdurdod, (ii) gan yr awdurdod neu ar ei ran, i SAC, neu (iii) gan yr awdurdod neu ar ei ran i'r Archwilydd Cyffredinol[.]
Staff	<p>Paragraff 22 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013</p> <p>Paragraff 23 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013</p> <p>Paragraff 24 o Atodlen 1 i Ddeddf 2013</p>	<p>(1) Caiff SAC gyflogi staff.</p> <p>(2) Ni all person gael ei benodi yn aelod o staff SAC os yw'r person wedi ei anghymhwyso rhag cael ei benodi ar unrhyw un o'r seiliau a bennir yn Rhan 6 o'r Atodlen hon.</p> <p>(3) Bydd person yn peidio â bod yn aelod o staff SAC os yw'r person wedi ei anghymhwyso ar unrhyw un o'r seiliau hynny.</p> <p>(4) Bydd staff SAC yn cael eu cyflogi ar y telerau hynny y caniateir i SAC eu penderfynu.</p> <p>(5) Ni chaiff person sy'n gyflogai i SAC ddal unrhyw swydd y caniateir penodi person iddi, argymhell person ar ei chyfer neu enwebu person ar ei chyfer gan neu ar ran y Goron, y Cynulliad Cenedlaethol neu Gomisiwn y Cynulliad Cenedlaethol.</p> <p>Nid yw aelod o staff SAC i'w ystyried—</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Yn was neu'n asiant i'r Goron, neu b) Yn mwynhau unrhyw statws, imiwnedd na braint sydd gan y Goron. <p>Ond ystyrir bod aelod o staff SAC yn was y Goron at ddibenion Deddf Cyfrinachau Swyddogol 1989.</p>

Paratoi ac archwilio cyfrifon (ac eithrio cyrff llywodraeth leol)

- 12 Mae **Tabl 3** isod yn crynhoi'r ddeddfwriaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol i gyrff nad ydynt yn gysylltiedig â llywodraeth leol baratoi cyfrifon i'w harchwilio gan yr Archwilydd Cyffredinol.
- 13 Mae'r rhan fwyaf o'r cyfrifon a restrir yn **Nhabl 3** yn cael eu harchwilio drwy statud yn hytrach na thrwy gytundeb. Fel arfer, mae'r statudau hyn yn ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd Cyffredinol archwilio, ardystio ar adrodd ar y cyfrifon a'u gosod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol. Mae'n rhaid i unrhyw gyfrifon sy'n cael eu cyflwyno yn y ffordd hon gael eu cyhoeddi gan y Cynulliad Cenedlaethol yn rhinwedd Adran 144 o Ddeddf 2006, ac mae Adran 143 yn eu rhoi o fewn cylch gwaith Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus y Cynulliad Cenedlaethol.
- 14 O dan Adran 144 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998, caiff Gweinidogion Cymru, drwy orchymyn, wneud darpariaeth ar gyfer cyfrifon ac archwilio unrhyw gorff cyhoeddus a restrir yn Atodlen 17 i'r Ddeddf honno. Caiff Gweinidogion hefyd ychwanegu rhai cyrff cyhoeddus at yr atodlen honno trwy orchymyn yn amodol ar gymeradwyaeth gan y Cynulliad Cenedlaethol. Gellir defnyddio'r ddarpariaeth hon i ymestyn cylch gwaith yr Archwilydd Cyffredinol, er enghraifft, i gorfforaethau addysg bellach neu addysg uwch neu gwmnïau 'dielw'¹ yn sector cyhoeddus Cymru. Roedd y cyrff cyhoeddus yn **Nhabl 3** a oedd yn bodoli cyn i'r Cynulliad Cenedlaethol gael ei sefydlu yn 1999, hyd yr adeg honno, yn cael eu harchwilio gan y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol. Trosglwyddwyd yr archwiliadau hynny i'r Archwilydd Cyffredinol drwy Orchymyn yn y Cyfrin Gyngor o dan Adran 22 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998.²
- 15 Mae cyrff y GIG yng Nghymru yn cael eu harchwilio o dan Adran 61 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004. Mae'r adran hon yn ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd Cyffredinol, wrth archwilio'r cyfrifon, fodloni ei hun fod y corff o dan sylw wedi gwneud trefniadau priodol i sicrhau darbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd o ran y ffordd mae'n defnyddio ei adnoddau. Nid yw'r gofyniad hwn yn berthnasol i gyrff eraill a restrir yn **Nhabl 3**.

¹ Mae Adran 482 o Ddeddf Cwmnïau 2006 yn eithrio 'cwmnïau dielw' yn y sector cyhoeddus o ofynion Rhan 16 o'r Ddeddf honno, os ydynt yn cael eu harchwilio gan yr Archwilydd Cyffredinol drwy gytundeb o dan baragraff 18 o Atodlen 8 i Ddeddf 2006, neu drwy orchymyn o dan Adran 144 o Ddeddf 1998.

² Mae Adran 22 o Ddeddf 1998 bellach wedi cael ei diddymu, ond mae'r gorchymynion a wnaed dani'n parhau i fod yn weithredol, ac ystyrir iddynt gael eu gwneud o dan Adran 58 o Ddeddf 2006.

Tabl 3: Cyfrifon sy'n cael eu harchwilio gan yr Archwilydd Cyffredinol

Cyfrifon	Awdurdod i'w paratoi	Cyhoeddwyd y cyfarwyddyd ar gyfer y cyfrifon gan	Awdurdod i archwilio	A gawsant eu gosod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol?
Gweinidogion Cymru	Adran 131 o Ddeddf 2006	Y Trysorlys	Adran 131 o Ddeddf 2006	Do
Cronfa Gyfunol Cymru	Adran 132 o Ddeddf 2006	Y Trysorlys	Adran 132 o Ddeddf 2006	Do
Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru	Adran 137 o Ddeddf 2006	Y Trysorlys	Adran 137 o Ddeddf 2006	Do
Cyfrif Llywodraeth Cymru gyfan (paratowyd gan Weinidogion Cymru)	Adran 141 o Ddeddf 2006	Y Trysorlys	Adran 142 o Ddeddf 2006	Do
Cronfa Pensiynau Aelodau'r Cynulliad Cenedlaethol	Rheoliadau Cynlluniau Pensiwn Galwedigaethol (Gofyniad i dderbyn Cyfrifon Archwiliedig a Datganiad gan yr Archwilydd) 1996	Amherthnasol – mae'r ymddiriedolwyr wedi dewis paratoi cyfrifon yn unol â'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir ar gyfer Adroddiadau Ariannol Cynlluniau Pensiwn	Paragraff 18 o Atodlen 8 i Ddeddf 2006	Do (<i>gan yr ymddiriedolwr</i>)
Cyngor Celfyddydau Cymru	Erthygl 11 o Siarter Frenhinol y Cyngor a Rheoliadau	Gweinidogion Cymru	Erthygl 11 o Siarter Frenhinol y Cyngor	Do

Cyfrifon	Awdurdod i'w paratoi	Cyhoeddw yd y cyfarwydd yd ar gyfer y cyfrifon gan	Awdurdod i archwilio	A gawsant eu gosod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol?
	Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008			
Dewis Gyrfa	Adran 394 o Ddeddf Cwmnïau 2006		Paragraff 18 o Atodlen 8 i Ddeddf 2006	Naddo
Cyngor Gofal Cymru	Paragraff 16 o Atodlen 2 i Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016	Gweinidogion Cymru	Paragraff 16 o Atodlen 2 i Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016	Naddo
Cyrff elusennol ag ymddiriedolwyr awdurdod lleol	Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008	Amherthnasol – mae'r ymddiriedolwyr yn paratoi cyfrifon yn unol â'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir ar gyfer Cyfrifyddu ac Adrodd gan Elusennau	Adran 19 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013	Naddo
Comisiynydd Plant Cymru	Paragraff 7 o Atodlen 2 i Ddeddf Safonau Gofal 2000	Gweinidogion Cymru	Paragraff 9 o Atodlen 2 i Ddeddf Safonau Gofal 2000	Do
Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru	Paragraff 10 o Atodlen 1 i Ddeddf Comisiynydd	Gweinidogion Cymru	Paragraff 12 o Atodlen 1 i Ddeddf Comisiynydd Pobl Hŷn (Cymru) 2006	Do

Cyfrifon	Awdurdod i'w paratoi	Cyhoeddwyd y cyfarwyddwyd ar gyfer y cyfrifon gan	Awdurdod i archwilio	A gawsant eu gosod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol?
	Pobl Hŷn (Cymru) 2006			
Cyngor y Gweithlu Addysg	Paragraff 21 o Atodlen 1 i Ddeddf Addysg (Cymru) 2014	Gweinidogion Cymru	Paragraff 21 o Atodlen 1 i Ddeddf Addysg (Cymru) 2014	Do
Estyn	Paragraff 5 o Atodlen 6 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998	Y Trysorlys	Paragraff 6 o Atodlen 6 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998	Do
Arian a gedwir dan ymddiried gan gyrrff y GIG yng Nghymru	Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008	Amherthnasol – mae'r ymddiriedolwyr yn paratoi cyfrifon yn unol â'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir ar gyfer Cyfrifyddu ac Adrodd gan Elusennau	Adran 150 o Ddeddf Elusennau 2011	Naddo
Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol ar gyfer Cymru	Paragraff 20 o Atodlen 2 i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015	Gweinidogion Cymru (gyda chydysyniad y Trysorlys)	Paragraff 21 o Atodlen 2 i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015	Do
Addysg a Gwella Iechyd Cymru (awdurdod iechyd arbennig)	Rheoliad 17 o Reoliadau Addysg a Gwella Iechyd Cymru 2017	Gweinidogion Cymru	Adran 61 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004	Do
Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru	Paragraff 16 o Atodlen 1 i	Gweinidogion Cymru	Paragraff 16 o Atodlen 1 i	Do

Cyfrifon	Awdurdod i'w paratoi	Cyhoeddwyd y cyfarwyddwyd ar gyfer y cyfrifon gan	Awdurdod i archwilio	A gawsant eu gosod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol?
	Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992		Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992	
Hybu Cig Cymru	Adran 394 o Ddeddf Cwmnïau 2006		Paragraff 18 o Atodlen 8 i Ddeddf 2006	Naddo
Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru	Adran 19 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013	Gweinidogion Cymru	Adran 19 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013	Do
Byrddau Iechyd Lleol	Paragraff 3 o Atodlen 9 i Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006	Gweinidogion Cymru	Adran 61 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004	Do
Cyfrifon cryno cyrff y GIG (paratowyd gan Weinidogion Cymru)	Paragraff 5 o Atodlen 9 i Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006	Y Trysorlys	Paragraff 5 o Atodlen 9 i Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006	Do (gan Weinidogion)
Ymddiriedolaethau'r GIG	Paragraff 3 o Atodlen 9 i Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006	Gweinidogion Cymru	Adran 61 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004	Do
Llyfrgell Genedlaethol Cymru	Adran 9 o Ddeddf Amgueddfeydd ac Oriolau 1992	Gweinidogion Cymru	Adran 9 o Ddeddf Amgueddfeydd ac Oriolau 1992	Do

Cyfrifon	Awdurdod i'w paratoi	Cyhoeddw yd y cyfarwydd yd ar gyfer y cyfrifon gan	Awdurdod i archwilio	A gawsant eu gosod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol?
Cronfa Pensiynau'r Llyfrgell Genedlaethol	Rheoliadau Cynlluniau Pensiwn Galwedigaethol (Gofyniad i dderbyn Cyfrifon Archwiliedig a Datganiad gan yr Archwilydd) 1996	Amherthnasol – mae'r ymddiriedolwyr yn paratoi cyfrifon yn unol â'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir ar gyfer Adroddiadau Ariannol Cynlluniau Pensiwn	Paragraff 18 o Atodlen 8 i Ddeddf 2006	Naddo
Amgueddfeydd ac Oriolau Cenedlaethol Cymru	Adran 9 o Ddeddf Amgueddfeydd ac Oriolau 1992	Gweinidogion Cymru	Adran 9 o Ddeddf Amgueddfeydd ac Oriolau 1992	Do
Corff Adnoddau Naturiol Cymru	Paragraff 23 o'r Atodlen i Orchymyn Corff Adnoddau Naturiol Cymru (Sefydlu) 2012	Gweinidogion Cymru	Paragraff 23 o'r Atodlen i Orchymyn Corff Adnoddau Naturiol Cymru (Sefydlu) 2012	Do
Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru	Paragraff 16 o Atodlen 1 i Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005 ³	Y Trysorlys	Paragraff 17 o Atodlen 1 i Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005	Do
Cymwysterau Cymru	Paragraff 32 o Atodlen 1 i Ddeddf	Gweinidogion Cymru	Paragraff 33 o Atodlen 1 i Ddeddf	Do

³ Yn 2017, cyflwynwyd Bil a fydd yn ailddeddfu'r darpariaethau hyn. Mae'r Bil wedi parhau ar ei ffordd drwy'r Cynulliad yn ystod 2018 ac mae'n debygol y bydd yn cael ei basio yn 2019.

Cyfrifon	Awdurdod i'w paratoi	Cyhoeddw yd y cyfarwydd yd ar gyfer y cyfrifon gan	Awdurdod i archwilio	A gawsant eu gosod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol?
	Cymwysterau Cymru 2015		Cymwysterau Cymru 2015	
Sector Development Wales Partnership	Adran 394 o Ddeddf Cwmnïau 2006		Paragraff 18 o Atodlen 8 i Ddeddf 2006	Naddo
Cyngor Chwaraeon Cymru	Erthygl 15 o Siarter Frenhinol y Cyngor	Gweinidogi on Cymru	Paragraff 18 o Atodlen 8 i Ddeddf 2006	Do (gan y Cyngor)
Paneli Cynllunio Strategol	Paragraff 21 o Atodlen 2A i Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 (wedi'i fewnosod gan Ddeddf Cynllunio (Cymru) 2015)	Gweinidogi on Cymru	Paragraff 21 o Atodlen 2A i Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004	Naddo (ond mae'n rhaid anfon datganiad o gyfrifon wedi'i ardystio ac adroddiad arnynt at (a) yr awdurdodau cynllunio lleol cyfansoddol a (b) Gweinidogion Cymru)
Ymddiriedolaeth Cyngor Chwaraeon Cymru	Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008	Amherthnasol – mae'n ofynnol i ymddiriedolwyr baratoi cyfrifon yn unol â'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir ar gyfer Cyfrifyddu ac Adrodd gan Elusennau	Paragraff 18 o Atodlen 8 i Ddeddf 2006	Naddo

Cyfrifon	Awdurdod i'w paratoi	Cyhoeddw yd y cyfarwydd yd ar gyfer y cyfrifon gan	Awdurdod i archwilio	A gawsant eu gosod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol?
Comisiynydd y Gymraeg	Paragraff 18 o Atodlen 1 i Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011	Gweinidogion Cymru	Paragraff 19 o Atodlen 1 i Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011	Do
Ardrethu annomestig Cymru (paratowyd gan Weinidogion Cymru)	Paragraff 1 o Atodlen 8 i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988	Y Trysorlys	Paragraff 1 o Atodlen 8 i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988	Do
Awdurdod Cyllid Cymru	Adran 29 o Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016	Gweinidogion Cymru	Adran 31 o Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016	Do
Datganiad Awdurdod Cyllid Cymru	Adran 29 o Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016	Gweinidogion Cymru	Adran 31 o Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016	Do

Archwiliadau gwerth am arian/perfformiad (ac eithrio cyrff llywodraeth leol)

16 Mae **Tabl 4** isod yn crynhoi'r statudau sy'n galluogi'r Archwilydd Cyffredinol i gynnal archwiliadau perfformiad neu werth am arian o gyrrff nad ydynt yn gysylltiedig â llywodraeth leol yng Nghymru. Mae'r ddeddfwriaeth yn cyfeirio at y rhain yn aml fel ymchwiliadau i ddarbodaeth effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd. O safbwynt sector y GIG, mae'r ddeddfwriaeth yn gosod dyletswyddau cydfuddiannol i gydweithredu a rhannu gwybodaeth ar yr Archwilydd Cyffredinol, y Comisiwn Ansawdd Gofal a Gweinidogion Cymru (Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru).⁴ Nod hyn yw hwyluso gwaith trawsffiniol.

Tabl 4: Awdurdod i wneud gwaith archwilio gwerth am arian/perfformiad ac eithrio cyrff llywodraeth leol

Corff	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
Gweinidogion Cymru a'r Cwnsler Cyffredinol	Adran 135 o Ddeddf 2006	(1) The Auditor General may carry out examinations into the economy, efficiency and effectiveness with which the Welsh Ministers and the Counsel General have used their resources in discharging their functions. (2) Subsection (1) does not entitle the Auditor General to question the merits of the policy objectives of the Welsh Ministers or the Counsel General. (3) In determining how to exercise functions under this section the Auditor General must take into account the views of the [Public Accounts] Committee as to the examinations to be carried out under this section. (4) The Auditor General may lay before the Assembly a report of the results of any examination carried out under this section.
Comisiwn y Cynulliad	Adran 140 o Ddeddf 2006	(1) The Auditor General may carry out examinations into the economy, efficiency and effectiveness with which the Assembly Commission has used its resources in discharging its functions. (2) Subsection (1) does not entitle the Auditor General to question the merits of the policy objectives of the Assembly Commission.

⁴ Adrannau 62 a 64 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004, Adran 145(3) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 ac Atodlen 3 i Orchymyn Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2008 (Cychwyn Rhif 9, Diwygiadau Canlyniadol a Darpariaethau Darfodol, Trosiannol ac Arbed) 2009.

Corff	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>(3) In determining how to exercise functions under this section the Auditor General must take into account the views of the [Public Accounts] Committee as to the examinations to be carried out under this section.</p> <p>(4) The Auditor General may lay before the Assembly a report of the results of any examination carried out under this section.</p>
<p>Cyrff a noddir gan Weinidogion Cymru, cyrff GIG Cymru a rhai cyrff eraill ac eithrio cyrff llywodraeth leol</p>	<p>Adran 145 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998</p>	<p>(1) The Auditor General for Wales may carry out examinations into the economy, efficiency and effectiveness with which a body or office specified in Schedule 17 has used its resources in discharging its functions.</p> <p>(2) Subsection (1) shall not be construed as entitling the Auditor General for Wales to question the merits of the policy objectives of any body or office in respect of which an examination is carried out.</p> <p>(3) In determining how to exercise his functions under this section, the Auditor General for Wales shall take into account the views of the {Public Accounts} Committee as to the examinations which he should carry out under this section.</p> <p>(4) The Auditor General for Wales may lay before the Assembly a report of the results of any examination carried out by him under this section.</p> <p>Nid yw'r adran hon yn lleihau'r pŵer a roddir i Archwilydd Cyffredinol Cymru gan baragraff 18(3)(b) o Atodlen 8 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (cytundeb rhwng unigolyn a Gweinidogion Cymru ac ati i ganiatáu i'r Archwilydd Cyffredinol ymchwilio i'r swyddogaethau a gyflawnir gan yr unigolyn hwnnw).</p>
<p>Pob corff cyhoeddus lle mae'r Archwilydd Cyffredinol yn cyflawni swyddogaethau ac eithrio cyrff llywodraeth leol a landlordiaid cymdeithasol cofrestredig</p>	<p>Adran 145A o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998</p>	<p>(1) The Auditor General for Wales may undertake or promote studies designed to enable him to make recommendations for improving economy, efficiency and effectiveness in the discharge of the functions of any relevant body or bodies.</p> <p>(2) The Auditor General for Wales may also undertake or promote other studies relating to the provision of services by any relevant body or bodies.</p> <p>(3) Subsections (1) and (2) do not entitle the Auditor General for Wales to question the merits of the policy objectives of any relevant body.</p>

Corff	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth				
		<p>(4) In determining how to exercise his functions under this section, the Auditor General for Wales shall take into account the views of the {Public Accounts} Committee as to the studies which he should undertake or promote under this section.</p> <p>(5) For the purposes of this section each of the following is a 'relevant body':</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) a person who prepares accounts or statements of accounts falling to be examined by the Auditor General for Wales in accordance with any provision made by or under this or any other Act; (b) any other person (other than a local government body in Wales) in relation to whom, by virtue of provision made by or under this or any other Act, the Auditor General for Wales carries out examinations or studies relating to the economy, efficiency and effectiveness with which that person has used his resources in discharging his functions; (c) a person (other than a registered social landlord in Wales) in respect of whom the Auditor General for Wales has functions by virtue of provision made under section 146A. <p>(6) Where the Auditor General for Wales undertakes or promotes a study under this section he may arrange for a report containing:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) the results of the study; and (b) his recommendations (if any), <p>to be laid before the Assembly.</p>				
Cyrff addysg	Adran 145B o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998	<p>(1) The Auditor General for Wales may undertake studies designed to enable him to make recommendations for improving economy, efficiency and effectiveness in the discharge of the functions of a body specified in the first column of the Table, if requested to do so by the body (or one of the bodies) specified in relation to it in the second column of the Table.</p> <table border="1" data-bbox="561 1765 1163 1948"> <thead> <tr> <th data-bbox="561 1765 852 1809">Subject of study</th> <th data-bbox="852 1765 1163 1809">Requesting body</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="561 1809 852 1948">The governing body of an institution in Wales within the higher education sector.</td> <td data-bbox="852 1809 1163 1948">The governing body or the Higher Education Funding Council for Wales.</td> </tr> </tbody> </table>	Subject of study	Requesting body	The governing body of an institution in Wales within the higher education sector.	The governing body or the Higher Education Funding Council for Wales.
Subject of study	Requesting body					
The governing body of an institution in Wales within the higher education sector.	The governing body or the Higher Education Funding Council for Wales.					

Corff	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth	
		The governing body of an institution in Wales receiving financial support under section 86 of the Education Act 2005 from the Higher Education Funding Council for Wales.	The governing body or the Higher Education Funding Council for Wales
		The governing body of an institution in Wales within the further education sector.	The governing body or the [Welsh Ministers].
Landlordiaid cymdeithasol cofrestredig	Adran 145C o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998	<p>(1) The Welsh Ministers and the Auditor General for Wales may agree on one or more programmes of studies designed to enable the Auditor General for Wales to make recommendations for improving economy, efficiency and effectiveness in the discharge of the functions of registered social landlords.</p> <p>(2) If a programme is agreed, the Auditor General for Wales shall ensure that studies giving effect to the programme are undertaken by him.</p> <p>(3) It shall be a term of every such programme that the Welsh Ministers pay to the Wales Audit Office a sum in respect of the costs incurred (which may not exceed the full cost incurred in undertaking the programme), in accordance with a scheme for charging fees prepared under section 24 of the Public Audit (Wales) Act 2013.</p> <p>(4) This section does not entitle the Auditor General for Wales to question the merits of the policy objectives of a registered social landlord.</p> <p>(5) Where a study is undertaken under this section by the Auditor General for Wales or on his behalf, he may arrange for a report containing:</p> <p style="padding-left: 40px;">(a) the results of the study; and</p> <p style="padding-left: 40px;">(b) his recommendations (if any),</p> <p>to be laid before the Assembly.</p>	
Estyn	Paragraff 8 o Atodlen 6 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998	(1) The Auditor General for Wales may carry out examinations into the economy, efficiency and effectiveness with which the Chief Inspector has used the resources of the Office of the Chief Inspector in discharging [his/her] functions.	

Corff	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>(2) Sub-paragraph (1) shall not be construed as entitling the Auditor General for Wales to question the merits of the policy objectives of the Chief Inspector.</p> <p>(3) In determining how to exercise his functions under this paragraph, the Auditor General for Wales shall take into account the views of the [Public Accounts] Committee as to the examinations which he should carry out under this paragraph.</p> <p>(4) The Auditor General for Wales may lay before the Assembly a report of the results of any examination carried out by him under this paragraph.</p>
<p>Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol ar gyfer Cymru</p>	<p>Paragraff 22 o Atodlen 2 i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015</p>	<p>(1) Caiff Archwilydd Cyffredinol Cymru archwilio darbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd y defnydd a wnaed o adnoddau wrth gyflawni swyddogaethau'r Comisiynydd.</p> <p>(2) Ond nid oes gan yr Archwilydd Cyffredinol yr hawl i gwestiynu teilyngdod amcanion polisi'r Comisiynydd.</p> <p>(3) Cyn cynnal archwiliad o dan y paragraff hwn, rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) ymgynghori â Phwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus y Cynulliad Cenedlaethol, a (b) ystyried barn y Pwyllgor o ran a ddylid cynnal archwiliad ai peidio. <p>(4) Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) cyn gynted ag sy'n rhesymol ymarferol, gyhoeddi adroddiad ar ganlyniadau archwiliad a gyflawnir dan y paragraff hwn, a b) (b) gosod copi gerbron y Cynulliad Cenedlaethol.
<p>Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru</p>	<p>Paragraff 19 o Atodlen 1 i Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005⁵</p>	<p>(1) The Auditor General for Wales may carry out examinations into the economy, efficiency and effectiveness with which the Ombudsman has used his resources in discharging his functions.</p> <p>(2) Sub-paragraph (1) is not to be construed as entitling the Auditor General for Wales to question the merits of the policy objectives of the Ombudsman.</p>

⁵ Yn 2017, cyflwynwyd Bil a fydd yn ailddeddfu'r darpariaethau hyn. Mae'r Bil wedi parhau ar ei ffordd drwy'r Cynulliad yn ystod 2018 ac mae'n debygol y bydd yn cael ei basio yn 2019.

Corff	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>(3) In determining how to discharge his functions under this paragraph, the Auditor General for Wales must take into account the views of the {Public Accounts} Committee as to the examinations which he should carry out.</p> <p>(4) The Auditor General for Wales may lay before the Assembly a report of the results of any examination carried out by him under this paragraph.</p>
Comisiynydd Plant Cymru	Paragraff 11 o Atodlen 2 i Ddeddf Safonau Gofal 2000	<p>(1) The Auditor General for Wales may carry out examinations into the economy, efficiency and effectiveness with which the Commissioner has used the resources of the Commissioner's Office in discharging his functions.</p> <p>(2) Sub-paragraph (1) shall not be construed as entitling the Auditor General for Wales to question the merits of the policy objectives of the Commissioner.</p> <p>(3) In determining how to exercise his functions under this paragraph, the Auditor General for Wales shall take into account the views of the [Public Accounts] Committee as to the examinations which he should carry out under this paragraph.</p> <p>(4) The Auditor General for Wales may lay before the Assembly a report of the results of any examination carried out by him under this paragraph.</p>
Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru	Paragraff 13 o Atodlen 1 i Ddeddf Comisiynydd Pobl Hŷn (Cymru) 2006	<p>(1) The Auditor General for Wales may carry out examinations into the economy, efficiency and effectiveness with which the Commissioner has used his resources in discharging his functions.</p> <p>(2) Sub-paragraph (1) is not to be construed as entitling the Auditor General for Wales to question the merits of the policy objectives of the Commissioner.</p> <p>(3) In determining how to discharge his functions under this paragraph, the Auditor General for Wales must take into account the views of the {Public Accounts} Committee as to the examinations which he should carry out.</p> <p>(4) The Auditor General for Wales may lay before the Assembly a report of the results of any examination carried out by him under this paragraph.</p>
Cymwysterau Cymru	Paragraff 35 o Atodlen 1 i	(1) Caiff Archwilydd Cyffredinol Cymru gynnal ymchwiliadau i ddarbodaeth, effeithlonrwydd ac

Corff	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
	Ddeddf Cymwysterau Cymru 2015	<p>effeithiolrwydd y defnydd sydd wedi ei wneud o adnoddau wrth gyflawni swyddogaethau Cymwysterau Cymru.</p> <p>(2) Nid yw is-baragraff (1) i'w ddehongli fel pe bai'n rhoi'r hawl i Archwilydd Cyffredinol Cymru gwestiynu rhinweddau amcanion polisi Cymwysterau Cymru.</p>
Awdurdod Cyllid Cymru (ACC)	Adran 32 o Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016	<p>(1) Caiff Archwilydd Cyffredinol Cymru gynnal archwiliadau o'r graddau y defnyddiwyd adnoddau yn ddarbodus, yn effeithlon ac yn effeithiol wrth gyflawni swyddogaethau ACC.</p> <p>(2) Ond nid yw hynny yn rhoi'r hawl i Archwilydd Cyffredinol Cymru gwestiynu rhinweddau amcanion polisi ACC.</p> <p>(3) Cyn cynnal archwiliad rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru:</p> <p>(a) ymgynghori â Chynulliad Cenedlaethol Cymru, a</p> <p>(b) ystyried barn Cynulliad Cenedlaethol Cymru o ran a ddylid cynnal archwiliad ai peidio.</p>

Archwilio, astudio, asesu ac arolygu llywodraeth leol

- 17 Mae'r trefniadau statudol ar gyfer archwilio cyrff llywodraeth leol yng Nghymru wedi'u hamlinellu yn Rhan 2 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004. Mae cyrff llywodraeth leol yn cael eu diffinio yn Adran 12 o Ddeddf 2004 ac maent yn cynnwys Awdurdodau Parciau Cenedlaethol, Comisiynwyr Heddlu a Throseddu, prif gwnstablaid, awdurdodau tân ac achub, a chynghorau cymuned, yn ogystal â chynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol.
- 18 Mae dyletswyddau'r Archwilydd Cyffredinol yn cael eu hamlinellu yn Adran 17 o Ddeddf 2004. Ymhlith pethau eraill, mae Adran 17 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd Cyffredinol fodloni ei hun, drwy archwilio'r cyfrifon a dulliau eraill, fod y cyrff o dan sylw wedi gwneud trefniadau priodol i sicrhau darbodaeth, effeithlondeb ac effeithiolrwydd o ran y ffordd maent yn defnyddio adnoddau – mewn geiriau eraill, i ddod i gasgliad ar drefniadau o'r fath. O dan yr adran hon, gall yr Archwilydd Cyffredinol ategu ei ymchwiliad o'r cyfrifon â gwaith pellach i ymchwilio'n benodol i drefniadau ar gyfer sicrhau gwerth am arian. Pan fydd hynny'n berthnasol, caiff yr Archwilydd Cyffredinol hefyd ddefnyddio gwaith arall i lywio ei gasgliadau, megis gwaith astudiaethau a wneir o dan Adran 41 o Ddeddf 2004 (gweler isod).
- 19 Mae Rhan 2 o Ddeddf 2004 hefyd yn amlinellu pwerau a dyletswyddau'r Archwilydd Cyffredinol i gynnal astudiaethau mewn perthynas â chyrff llywodraeth leol yng Nghymru. Adran 41 yw'r ddarpariaeth sy'n cael ei defnyddio amlaf, ac mae'n ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd Cyffredinol gynnal astudiaethau wedi'u cynllunio i'w alluogi i wneud argymhellion ar gyfer, ymhlith pethau eraill, gwella gwerth am arian wrth ddarparu gwasanaethau.
- 20 Mae Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 yn darparu trefniadau gwella, gan gynnwys asesiadau gan yr Archwilydd Cyffredinol, fel datblygiad o'r trefniadau arolygu 'Gwerth Gorau' a gyflwynwyd gan Ddeddf Llywodraeth Leol 1999. Fel sy'n wir am drefniadau Ddeddf 1999 (yng Nghymru), teitl Llywodraeth Cymru ar gyfer trefniadau Mesur 2009 yw 'Rhaglen Cymru ar gyfer Gwella'. Ym mis Rhagfyr 2018, roedd Llywodraeth Cymru wrthi'n drafftio deddfwriaeth er mwyn diddymu Mesur 2009.
- 21 Mae Rhaglen Cymru ar gyfer Gwella yn berthnasol i gynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol yng Nghymru, Awdurdodau Parciau Cenedlaethol ac awdurdodau tân ac achub, ac mae pob un o'r rhain yn 'awdurdodau gwella Cymru' dynodedig.
- 22 O dan Adran 2 o Fesur 2009, mae gan awdurdodau ddyletswydd gyffredinol i 'wneud trefniadau i sicrhau gwelliant parhaus o safbwynt cyflawni [eu] swyddogaethau'.
- 23 O dan Adran 18 o Fesur 2009, bob blwyddyn ariannol mae'n rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol gynnal Asesiad Gwella ar gyfer pob awdurdod er mwyn penderfynu a yw'r awdurdod yn debygol o gydymffurfio â gofynion Rhan 1 o'r Mesur. Yn ogystal, mae'n rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol gynnal archwiliad gwybodaeth am welliannau

a chynllunio o dan Adran 17 o'r Mesur er mwyn penderfynu a yw'r awdurdod wedi cyflawni ei ddyletswyddau cynllunio gwelliannau a chyhoeddi o dan Adran 15.

- 24 Mae Adran 19 yn rhoi dyletswydd ar Archwilydd Cyffredinol Cymru i lunio adroddiad neu adroddiadau ar gyfer pob awdurdod gwella yng Nghymru mewn perthynas â'i ddyletswyddau o dan adrannau 17 a 18.
- 25 O dan rai amgylchiadau, gall yr Archwilydd Cyffredinol gynnal Arolygiadau Arbennig (o dan Adran 21) hefyd, a bydd yn paratoi adroddiad i'r awdurdodau a'r Gweinidogion perthnasol, a'i gyhoeddi o bosibl (o dan Adran 22).
- 26 O dan Adran 23 o'r Mesur, mae'n rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol gydgyssylltu rhai agweddau ar waith rheoleiddio'r 'rheoleiddwyr perthnasol' â'i waith o dan y Mesur. Mae'r Mesur yn diffinio rheoleiddwyr perthnasol fel Prif Arolygydd Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru, AGGCC, y Cynghorydd Tân, a Chomisiynydd y Gymraeg.
- 27 Mae Adran 24 o'r Mesur yn ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd Cyffredinol lunio a chyhoeddi adroddiad gwella blynyddol ar gyfer pob awdurdod gwella yng Nghymru. Mae Adran 26 yn amlinellu hawliau mynediad mewn perthynas â gwaith y Mesur.
- 28 Mae **Tabl 5** isod yn amlinellu'r prif ddarpariaethau statudol mewn perthynas ag archwilio cyrff llywodraeth leol yng Nghymru. Mae **Tabl 6** yn amlinellu'r prif ddarpariaethau ar gyfer asesu ac arolygu llywodraeth leol.

Tabl 5: Awdurdod statudol ar gyfer archwilio llywodraeth leol

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
Archwilio cyfrifon cyrff llywodraeth leol yng Nghymru	Adran 13 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004	(1) A local government body in Wales: (a) must make up its accounts each year to 31 March or such other date as the Welsh Ministers may generally or in any special case direct; and (b) must ensure that its accounts are audited in accordance with this Chapter. (2) The Auditor General for Wales must audit the accounts of local government bodies in Wales.
Dyletswyddau cyffredinol i archwilio cyfrifon	Adran 17 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004	(1) This section applies in relation to the audit of a body's accounts under this Chapter. (2) The Auditor General for Wales must, by examination of the accounts and otherwise, satisfy himself of these things: (a) that the accounts are prepared in accordance with regulations under section 39; (b) that they comply with the requirements of all other statutory provisions applicable to the accounts;

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>(c) that proper practices have been observed in the compilation of the accounts;</p> <p>(d) that the body has made proper arrangements for securing economy, efficiency and effectiveness in its use of resources; and</p> <p>(e) that the body, if required to publish information in pursuance of a direction under section 47 (performance information) has made such arrangements for collecting and recording the information and for publishing it as are required for the performance of its duties under that section.</p>
<p>Adroddiadau di-oed ac adroddiadau eraill er budd y cyhoedd</p>	<p>Adran 22 o Ddeddf 2004</p>	<p>(1) In auditing accounts of a body under this Chapter, the Auditor General for Wales must consider whether, in the public interest, he should make a report on any matter which comes to his notice in the course of the audit, in order for it to be:</p> <p>(a) considered by the body, or</p> <p>(b) brought to the attention of the public.</p> <p>(2) If the Auditor General for Wales considers that, in the public interest, he should make a report such as is mentioned in subsection (1), he must consider whether the public interest requires the matter to be made the subject of an immediate report.</p> <p>(3) If the Auditor General for Wales considers that the public interest requires the matter to be made the subject of an immediate report, he must make the report immediately.</p> <p>(4) If the Auditor General for Wales considers that the public interest does not require the matter to be made the subject of an immediate report, he must make the report at the conclusion of the audit.</p> <p>(5) In a case within subsection (3), the Auditor General for Wales must send the report to the body immediately after making it.</p> <p>(6) In a case within subsection (4), the Auditor General for Wales must send the report to the body before the end of the period of 14 days starting with the day on which he concludes the audit.</p>
<p>Adroddiad cyffredinol</p>	<p>Adran 23 o Ddeddf 2004</p>	<p>(2) If a statement of accounts is required to be prepared by regulations under section 39, the</p>

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>Auditor General for Wales must enter on the statement:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) a certificate that he has completed the audit in accordance with this Chapter, and (b) his opinion on the statement. <p>(3) In any other case, the Auditor General for Wales must enter on the accounts:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) a certificate that he has completed the audit in accordance with this Chapter, and (b) his opinion on the accounts. <p>(4) But if the Auditor General for Wales makes a report under section 22 at the conclusion of the audit, he may include the certificate and opinion referred to in subsections (2) and (3) in the report instead of making an entry on the statement or accounts.</p>
<p>Edrych ar ddogfennau a chwestiynau mewn archwiliad</p>	<p>Adran 30 o Ddeddf 2004</p>	<p>(1) At an audit of accounts under this Chapter an interested person may:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) inspect the accounts to be audited and all books, deeds, contracts, bills, vouchers and receipts relating to them; and (b) make a copy of all or any part of the accounts and of any of the other documents mentioned in paragraph (a). <p>(2) At the request of a local government elector for any area to which accounts to be audited under this Chapter relate, the Auditor General for Wales must give the elector, or any representative of his, an opportunity to question the Auditor General for Wales about the accounts.</p> <p>(3) But nothing in this section entitles a person:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) to inspect any accounts or other document relating to a body to the extent that the accounts contain, or the document contains, personal information; and (b) to require any personal information to be disclosed by the Auditor General for Wales in answer to any question.
<p>Yr hawl i wneud gwrthwynebiad</p>	<p>Adran 31 o Ddeddf 2004</p>	<p>(1) At an audit of accounts under this Chapter a local government elector for the area to which the</p>

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
mewn archwiliad		<p>accounts relate, or any representative of his, may make objections before the auditor as to:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) any matter in respect of which the Auditor General for Wales has a power to apply for a declaration under section 32; and (b) any other matter in respect of which the Auditor General for Wales has the power to make a report under section 22. <p>(2) A local government elector proposing to make an objection under subsection (1) must:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) give written notice to the Auditor General for Wales of the proposed objection and the grounds on which it is to be made, and (b) at the same time, send a copy of the notice to the body whose accounts are being audited.
Datganiad fod eitem cyfrif yn anghyfreithlon	Adran 32 o Ddeddf 2004	<p>(1) Where it appears to the Auditor General for Wales in carrying out an audit under this Chapter that an item of account is contrary to law, he may apply to the court for a declaration that the item is contrary to law.</p> <p>(4) If the Auditor General for Wales decides not to make an application for a declaration under this section in relation to an item of account, he must notify a person who has made an objection under section 31(1)(a) in relation to the item of account of his decision.</p>
Hysbysiadau cynghori	Adran 33 o Ddeddf 2004	<p>(1) The Auditor General for Wales may issue a notice under this section (an 'advisory notice') if he has reason to believe that one or more of the requirements specified in subsection (2) is met in respect of a local government body in Wales.</p> <p>(2) The requirements are that:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) the body or an officer of the body is about to make or has made a decision which involves or would involve the body incurring expenditure which is unlawful; (b) the body or an officer of the body is about to take or has begun to take a course of action which, if pursued to its conclusion, would be unlawful and likely to cause a loss or deficiency; and

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>(c) the body or an officer of the body is about to enter an item of account, the entry of which is unlawful.</p> <p>(7) The Auditor General for Wales must before the end of the required period serve a statement of his reasons for the belief referred to in subsection (1) on:</p> <p>(a) the body, and</p> <p>(b) if the advisory notice is addressed to an officer of the body, the officer.</p>
Pŵer archwilydd i wneud hawliad am adolygiad barnwrol	Adran 36 o Ddeddf 2004	The Auditor General for Wales may make a claim for judicial review with respect to a decision of a local government body in Wales or a failure of the body to act, if it is reasonable to believe that the decision or failure to act would have an effect on the body's accounts.
Archwiliad eithriadol	Adran 37 o Ddeddf 2004	<p>(1) The Auditor General for Wales may hold an extraordinary audit of the accounts of a local government body in Wales if the condition in subsection (2) or the condition in subsection (3) is met.</p> <p>(2) The condition is that it appears to the Auditor General for Wales to be desirable to hold an extraordinary audit of the body's accounts.</p> <p>(3) The condition is that an application for an extraordinary audit of the body's accounts is made by a local government elector for the area of the body.</p> <p>(4) The Welsh Ministers may require the Auditor General for Wales to hold an extraordinary audit of the accounts of a local government body in Wales if it appears to the Welsh Ministers to be desirable in the public interest for an extraordinary audit of the body's accounts to be held.</p>
Rheoliadau cyfrifon ac archwilio	Adran 39 o Ddeddf 2004	<p>(1) The Welsh Ministers may by regulations⁶ applying to local government bodies in Wales make provision with respect to:</p> <p>(a) the keeping of accounts;</p> <p>(b) the form, preparation and certification of accounts and of statements of accounts;</p>

⁶ Y rheoliadau cyfredol yw Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (OS 2014/3362).

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<ul style="list-style-type: none"> (c) the deposit of the accounts of a body at the offices of the body or at another place; (d) the publication of information relating to accounts and the publication of statements of accounts; and (e) the exercise of any rights of objection or inspection conferred by section 29, 30 or 31 and the steps to be taken by a body for informing local government electors for the area of the body of those rights.
Dogfennau'n ymwneud â Chomisïynwyr Heddlu a Throseddu a phrif gwnstabliaid	Adran 40 o Ddeddf 2004	<p>(1) If the Auditor General for Wales makes a report under section 22 and the report relates to a police and crime commissioner for, or the chief constable of a police force maintained under section 2 of the Police Act 1996 for a police area in Wales, he must send a copy of the report to the Secretary of State and the Welsh Ministers.</p> <p>(2) If the Auditor General for Wales has sent a document (or a copy of a document) relating to one or more police and crime commissioners for police areas in Wales to a police and crime commissioner for a police area in Wales, he may send a copy of the document to the Secretary of State and the Welsh Ministers.</p> <p>(3) If the Auditor General for Wales has sent a document (or copy of a document) relating to one or more chief constables of police forces maintained under section 2 of the Police Act 1996 for a police area in Wales, the Auditor General may send a copy of the document to the persons to whom a copy of a document may be sent under subsection (2).</p>
Astudiaethau ar gyfer gwella darbodaeth etc mewn gwasanaethau	Adran 41 o Ddeddf 2004	<p>(1) The Auditor General for Wales must for each financial year undertake studies designed to enable him to make recommendations:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) for improving economy, efficiency and effectiveness in the discharge of the functions of local government bodies in Wales that are Welsh improvement authorities for the purposes of Part 1 of the Local Government (Wales) Measure 2009; (b) for improving economy, efficiency and effectiveness in the provision of

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>services provided by other local government bodies in Wales; and</p> <p>(c) for improving the financial or other management of local government bodies in Wales.</p> <p>(2) The studies which the Auditor General for Wales is required to undertake under subsection (1) include in particular:</p> <p>(a) studies designed to enable the Auditor General for Wales to determine what directions he should give under section 47; and</p> <p>(b) studies of information published in pursuance of section 47 which are designed to enable the Auditor General for Wales to determine, in relation to each financial year, what comparative information to publish himself about the standards of performance achieved by bodies which are relevant bodies for the purposes of that section.</p> <p>(3) The Auditor General for Wales may undertake other studies relating to the provision of services by local government bodies in Wales.</p> <p>(4) Where the Auditor General for Wales undertakes a study under this section, he must publish or otherwise make available:</p> <p>(a) the results of the study, and</p> <p>(b) any recommendations made by him.</p> <p>(5) Before undertaking a study under this section, other than a study of a kind mentioned in paragraph (a) or (b) of subsection (2), the Auditor General for Wales must consult:</p> <p>(a) any associations of local government bodies in Wales which appear to him to be concerned; and</p> <p>(b) any associations of employees which appear to him to be appropriate.</p> <p>(6) The Auditor General for Wales and the Welsh Ministers must co-operate with each other with respect to the exercise of their respective functions under this section and sections 94 and 95 of the Health and Social Care (Community Health and Standards) Act 2003.</p>
Astudiaethau ar effaith	Adran 42 o Ddeddf 2004	(1) The Auditor General for Wales must undertake studies designed to enable him to prepare reports as to the impact of:

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
darpariaethau statudol etc		<p>(a) the operation of any statutory provisions, or</p> <p>(b) any directions or guidance given by the Welsh Ministers (whether or not under a statutory provision), on economy, efficiency and effectiveness in the discharge of the functions of local government bodies in Wales.</p> <p>(2) The Auditor General for Wales must from time to time lay before the National Assembly for Wales a report of any matters which, in his opinion:</p> <p>(a) arise out of studies under this section, and</p> <p>(b) ought to be drawn to the attention of the National Assembly for Wales.</p> <p>(3) Before undertaking a study under this section, the Auditor General for Wales must consult:</p> <p>(a) any associations of local government bodies in Wales which appear to him to be concerned, and</p> <p>(b) any associations of employees which appear to him to be appropriate.</p> <p>(4) The Auditor General for Wales and the Welsh Ministers must co-operate with each other with respect to the exercise of their respective functions under this section and section 95(2) of the Health and Social Care (Community Health and Standards) Act 2003.</p>
Astudiaethau ar gais cyrff llywodraeth leol yng Nghymru	Adran 44 o Ddeddf 2004	<p>(1) The Auditor General for Wales may, at the request of a local government body in Wales, undertake studies designed to enable him to make recommendations for improving economy, efficiency and effectiveness in the discharge of the functions of the body.</p> <p>(2) Before making the request the body must consult any associations of employees which appear to it to be appropriate.</p>
Astudiaethau gweinyddu budd-daliadau ar gyfer yr Ysgrifennydd Gwladol	Adran 45 o Ddeddf 2004	<p>(1) The Auditor General for Wales may, at the request of the Secretary of State, conduct, or assist the Secretary of State in conducting, benefit administration studies.</p> <p>(3) Any information obtained in the course of a benefit administration study may be disclosed by the Auditor General for Wales to the Secretary of State for the purposes of any functions of the Secretary of State which are connected with housing benefit or council tax benefit.</p>

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>(4) The Auditor General for Wales must send to the Secretary of State a copy of a report of a benefit administration study carried out by the Auditor General for Wales.</p> <p>(5) The Secretary of State or the Auditor General for Wales may send a copy of a report of a benefit administration study to any local authority to which the study relates.</p> <p>(6) The Secretary of State may publish a report of a benefit administration study in conjunction with the Auditor General for Wales.</p>
<p>Cyhoeddi gwybodaeth o ran safonau perfformio</p>	<p>Adran 47 o Ddeddf 2004</p>	<p>(1) The Auditor General for Wales must give any directions which he thinks fit for requiring relevant bodies to publish the information mentioned in subsection (2).</p> <p>(2) The information is information relating to their activities in a financial year which will, in the opinion of the Auditor General for Wales, facilitate the making of appropriate comparisons:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) between the standards of performance achieved by different relevant bodies in the financial year, or (b) between the standards of performance achieved by relevant bodies in different financial years.
<p>Cyfeiriadau ac adroddiadau nawdd cymdeithasol i'r Ysgrifennydd Gwladol</p>	<p>Adran 51 o Ddeddf 2004</p>	<p>(1) The Auditor General for Wales may refer to the Secretary of State any matter arising from an audit or study under this Part if it appears that the matter may be relevant for the purposes of any of the functions of the Secretary of State relating to social security.</p> <p>(3) The Auditor General for Wales may send to the Secretary of State a copy of any report:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) made by him under section 22, and (b) which contains observations on the administration by a local authority in Wales of housing benefit or council tax benefit.
<p>Hawl yr Archwilydd Cyffredinol i ddogfennau a gwybodaeth</p>	<p>Adran 52 o Ddeddf 2004</p>	<p>(1) The Auditor General for Wales has a right of access at all reasonable times to every document relating to a local government body in Wales which appears to him necessary for the purposes of his functions under this Part.</p> <p>(2) The documents relating to a body to which the right conferred by subsection (1) applies may include in particular:</p>

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>(a) a document which is held or controlled by a person who has received financial assistance from the body by means of a grant, loan or guarantee or as a result of the taking of an interest in any property or body corporate;</p> <p>(b) a document which is held or controlled by a person who has supplied goods or services to the body in pursuance of a contract to which the body was party or who has supplied goods or services in pursuance of a relevant sub-contract; and</p> <p>(c) a document of a description specified in an order made by the Welsh Ministers.</p> <p>(3) For the purposes of subsection (2)(b) a contract is a relevant sub-contract if its performance fulfils, or contributes to the fulfilment of, an obligation to supply goods or services to the body in another contract.</p> <p>(4) The Auditor General for Wales may require a person whom he thinks has information of the kind mentioned in subsection (5):</p> <p>(a) to give him any assistance, information and explanation which the Auditor General for Wales thinks necessary for the purposes of his functions under this Part;</p> <p>(b) to attend before him in person to:</p> <p>(i) give the assistance, information or explanation, or</p> <p>(ii) produce any document which is held or controlled by the person and to which the right conferred by subsection (1) applies.</p> <p>(5) The information is information which relates to:</p> <p>(a) a local government body in Wales;</p> <p>(b) a document to which the right conferred by subsection (1) applies; and</p> <p>(c) a person who holds or controls such a document.</p>
		<p>(7) Every local government body in Wales must provide the Auditor General for Wales with every facility and all information which he may reasonably need for the purposes of his functions under this Part.</p>

Tabl 6: Awdurdodau statudol ar gyfer y gyfundrefn asesu ac arolygu llywodraeth leol

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
Archwiliadau gwybodaeth am welliannau a chynllunio	Adran 17 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009	Mewn cysylltiad â phob blwyddyn ariannol, rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru gynnal archwiliad er mwyn penderfynu: <ul style="list-style-type: none"> (a) a yw awdurdod gwella Cymreig wedi cyflawni yn ystod y flwyddyn honno ei ddyletswydd o dan adran 15(1) i (7); a (b) i ba raddau y mae'r awdurdod wedi gweithredu yn ystod y flwyddyn honno yn unol ag unrhyw ganllawiau a ddyroddwyd o dan adran 15(8).
Asesiadau gwella	Adran 18 o Fesur 2009	(1) Mewn cysylltiad â phob blwyddyn ariannol, rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru gynnal asesiad er mwyn penderfynu a yw awdurdod gwella Cymreig yn debyg o gydymffurfio â gofynion y Rhan hon yn ystod y flwyddyn honno. (2) Ynghyd ag asesiad o dan is-adran (1), caiff Archwilydd Cyffredinol Cymru gynnal asesiad er mwyn penderfynu a yw'r awdurdod gwella Cymreig yn debyg o gydymffurfio â gofynion y Rhan hon yn ystod blynyddoedd ariannol dilynol. (Wrth gynnal yr asesiad hwn, noder y byddai disgwyl i'r Archwilydd Cyffredinol ystyried gwybodaeth a dogfennau perthnasol sy'n cael eu derbyn gan reoleiddwyr ac arolygwyr perthnasol eraill o dan Adran 33. Nodir hyn yn Adran 19.)
Adroddiadau archwilio ac adroddiadau asesu	Adran 19 o Fesur 2009	(1) Bob blwyddyn ariannol, rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru ddyroddi mewn cysylltiad â phob awdurdod gwella Cymreig adroddiad neu adroddiadau: <ul style="list-style-type: none"> (a) sy'n ardystio bod yr Archwilydd Cyffredinol wedi cynnal archwiliad o dan adran 17 mewn cysylltiad â'r flwyddyn ariannol flaenorol; (b) sy'n datgan a yw'r Archwilydd Cyffredinol, o ganlyniad i'r archwiliad, yn credu: <ul style="list-style-type: none"> (i) bod yr awdurdod wedi cyflawni ei ddyletswyddau o dan adran 15(1) i (7); a

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>(ii) bod yr awdurdod wedi gweithredu'n unol ag unrhyw ganllawiau a ddyroddwyd o dan adran 15(8);</p> <p>(c) sy'n ardystio bod yr Archwilydd Cyffredinol wedi cynnal asesiad o dan adran 18 mewn cysylltiad â'r flwyddyn ariannol;</p> <p>(d) sy'n disgrifio i ba raddau y mae gwybodaeth a dogfennau a ddarparwyd i'r Archwilydd Cyffredinol o dan adran 33 wedi eu cymryd i ystyriaeth wrth gynnal yr asesiad hwnnw;</p> <p>(e) sy'n datgan a yw'r Archwilydd Cyffredinol, o ganlyniad i'r asesiad, yn credu bod yr awdurdod yn debyg o gydymffurfio â gofynion y Rhan hon yn ystod y flwyddyn ariannol;</p> <p>(f) sy'n argymhell, os yw'r Archwilydd Cyffredinol yn credu ei bod yn briodol yng ngoleuni unrhyw archwiliad neu asesiad, gamau y dylai'r awdurdod eu cymryd er mwyn cydymffurfio â gofynion y Rhan hon neu weithredu'n unol â chanllawiau a ddyroddwyd o dan adran 15(8) (p'un ai mewn cysylltiad â'r flwyddyn ariannol honno neu flwyddyn ariannol ddiweddarach);</p>
<p>Adroddiadau archwilio ac adroddiadau asesu</p>	<p>Adran 19 o Fesur 2009</p>	<p>(g) sy'n argymhell, os yw'r Archwilydd Cyffredinol yn credu ei bod yn briodol yng ngoleuni unrhyw archwiliad neu asesiad, y dylai Gweinidogion Cymru:</p> <p>(i) rhoi cymorth i'r awdurdod drwy arfer eu pŵer o dan adran 28;</p> <p>(ii) rhoi cyfarwyddyd o dan adran 29 ac, os felly, y math o gyfarwyddyd.</p> <p>(h) sy'n datgan, yng ngoleuni unrhyw archwiliad neu asesiad, a yw'r Archwilydd Cyffredinol o blaid cynnal arolygiad arbennig o dan adran 21.</p> <p>(2) Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol anfon copi o unrhyw adroddiad a ddyroddir o dan yr adran hon</p>

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>i'r awdurdod o dan sylw ac at Weinidogion Cymru.</p> <p>(3) Rhaid i gopïau o adroddiad gael eu hanfon yn unol ag is-adran (2):</p> <p>(a) erbyn 30 Tachwedd yn ystod y flwyddyn ariannol y cafodd yr archwiliad ei gynnal ynddi neu y mae'r asesiad yn ymwneud â hi; neu</p> <p>(b) erbyn unrhyw ddyddiad arall a gaiff ei bennu gan Weinidogion Cymru drwy orchymyn.</p> <p>(4) Ond caiff Gweinidogion Cymru, drwy gyfarwyddyd, bennu dyddiad ar gyfer anfon adroddiad mewn perthynas ag awdurdod gwella Cymreig penodedig sy'n wahanol i'r dyddiad a fyddai'n gymwys fel arall o dan is-adran (3):</p> <p>(a) os yw Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi gwneud cais am i Weinidogion Cymru roi cyfarwyddyd o'r fath; a</p> <p>(b) os yw Gweinidogion Cymru o'r farn bod yr amgylchiadau'n eithriadol.</p>
Arolygiadau arbennig	Adran 21 o Fesur 2009	<p>(1) Caiff Archwilydd Cyffredinol Cymru gynnal arolygiad o gydymffurfedd awdurdod gwella Cymreig â gofynion y Rhan hon:</p> <p>(a) os yw'r Archwilydd Cyffredinol o'r farn y gallai'r awdurdod fethu â chydymffurfio â gofynion y Rhan hon; neu</p> <p>(b) os bydd unrhyw reoleiddiwr perthnasol yn hysbysu'r Archwilydd Cyffredinol y gallai'r awdurdod, ym marn y rheoleiddiwr, fethu â chydymffurfio â gofynion y Rhan hon.</p> <p>(2) Er hynny, rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol wneud y canlynol cyn penderfynu a ddylid cynnal arolygiad:</p> <p>(a) ymgynghori â Gweinidogion Cymru; a</p> <p>(b) mewn achos lle mae'r Archwilydd Cyffredinol wedi datgan mewn adroddiad o dan adran 19(1)(h) bod yr Archwilydd Cyffredinol o blaid cynnal arolygiad arbennig, ystyried unrhyw ddatganiad ar</p>

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>ffurf ymateb a wneir gan yr awdurdod yn unol ag adran 20(3).</p> <p>(3) Caiff arolygiad o dan is-adran (1) ymwneud â'r cyfan neu rai o swyddogaethau awdurdod.</p> <p>(4) Os bydd Gweinidogion Cymru yn cyfarwyddo Archwilydd Cyffredinol Cymru i gynnal arolygiad o gydymffurfedd awdurdod gwella Cymreig â gofynion y Rhan hon, rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol gydymffurfio â'r cyfarwyddyd, oni bai nad yw gwneud hynny'n rhesymol.</p> <p>(5) Caiff cyfarwyddyd o dan is-adran (4) ymwneud â rhai neu'r cyfan o swyddogaethau awdurdod.</p> <p>(6) Cyn rhoi cyfarwyddyd o dan is-adran (4), rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori â'r Archwilydd Cyffredinol.</p>
Arolygiadau arbennig	Adran 21 o Fesur 2009	<p>(7) Rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru hysbysu awdurdod gwella Cymreig:</p> <p>(a) os yw'r Archwilydd Cyffredinol yn penderfynu cynnal arolygiad o'r awdurdod o dan is-adran (1); neu</p> <p>(b) os yw Gweinidogion Cymru wedi cyfarwyddo'r Archwilydd Cyffredinol i gynnal arolygiad o'r awdurdod o dan is-adran (4).</p> <p>(8) Rhaid i'r hysbysiad bennu'r swyddogaethau y bydd yr arolygiad yn ymwneud â hwy.</p> <p>(9) Wrth gynnal arolygiad ac, yn achos arolygiad o dan is-adran (1), wrth benderfynu a ddylid gwneud hynny, rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol roi sylw i unrhyw ganllawiau a ddyroddir gan Weinidogion Cymru.</p> <p>(10) At ddibenion y Rhan hon, cyfeirir at arolygiad o dan yr adran hon fel arolygiad arbennig.</p> <p>(11) Yn yr adran hon mae cyfeiriad at swyddogaethau awdurdod yn cynnwys trefniadau sy'n cael eu gwneud i hwyluso neu gefnogi'r modd yr arferir y swyddogaethau hynny.</p>
Adroddiadau am arolygiadau arbennig	Adran 22 o Fesur 2009	<p>(1) Pan fo Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi cynnal arolygiad arbennig, rhaid i'r Archwilydd ddyroddi adroddiad.</p> <p>(2) O ran adroddiad:</p>

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>(a) rhaid iddo grybwyll unrhyw fater y mae'r Archwilydd Cyffredinol yn credu amdano, o ganlyniad i'r arolygiad, fod yr awdurdod yn methu â chydymffurfio â gofynion y Rhan hon neu ei bod yn bosibl i'r awdurdod fethu yn y cyswllt hwnnw; a</p> <p>(b) caiff argymell, os yw'n crybwyll mater o dan baragraff (a), fod Gweinidogion Cymru yn gwneud y naill neu'r llall o'r canlynol neu'r ddau, sef:</p> <p>(i) rhoi cymorth i'r awdurdod drwy arfer eu pŵer o dan adran 28;</p> <p>(ii) rhoi cyfarwyddyd o dan adran 29.</p> <p>(3) O ran yr Archwilydd Cyffredinol:</p> <p>(a) rhaid iddo anfon copi o adroddiad at yr awdurdod o dan sylw ac at Weinidogion Cymru;</p> <p>(b) os gwneir argymhelliad o dan is-adran (2)(b) mewn adroddiad, rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol, cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol drefnu i'r argymhelliad gael ei gyhoeddi; a</p> <p>(c) caiff gyhoeddi adroddiad ac unrhyw wybodaeth mewn cysylltiad ag adroddiad.</p> <p>(4) Os bydd adroddiad yn datgan bod yr Archwilydd Cyffredinol yn credu, o ganlyniad i arolygiad, fod awdurdod gwella Cymreig yn methu â chydymffurfio â gofynion y Rhan hon, rhaid i'r cynllun gwella nesaf a baratoir gan yr awdurdod gofnodi:</p> <p>(a) y ffaith honno, a</p> <p>(b) unrhyw gamau sydd wedi'u cymryd, neu sydd i'w cymryd, gan yr awdurdod o ganlyniad i'r adroddiad.</p> <p>(5) Os bydd adroddiad yn ymwneud i unrhyw raddau â gweinyddiaeth budd-dal tai neu fudd-dal y dreth gyngor, a bod yr Archwilydd Cyffredinol yn gweld yn dda i wneud hynny, rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol anfon copi o'r adroddiad at yr Ysgrifennydd Gwladol cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol.</p>
Cydlynu archwiliad etc	Adran 23 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009	<p>(1) Rhaid i'r rheoleiddwyr perthnasol ac Archwilydd Cyffredinol Cymru roi sylw i'r angen am gydlynu wrth arfer swyddogaethau rheoleiddio.</p> <p>(2) Ystyr "swyddogaethau rheoleiddio" yw swyddogaethau perthnasol y rheoleiddwyr</p>

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>perthnasol a swyddogaethau Archwilydd Cyffredinol Cymru o dan is-adran (7).</p> <p>(3) Mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol, ar ôl ymgynghori â'r rheoleiddwyr perthnasol, rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru lunio amserlen ar gyfer pob awdurdod gwella Cymreig sy'n nodi barn yr Archwilydd Cyffredinol ynglŷn â'r dyddiadau neu'r amserau yn y flwyddyn honno pryd y dylai:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) rheoleiddwyr perthnasol arfer eu swyddogaethau perthnasol mewn cysylltiad ag awdurdod; a (b) yr Archwilydd Cyffredinol arfer y swyddogaethau sydd wedi eu nodi yn isadran (7) mewn cysylltiad ag awdurdod. <p>(4) Caniateir i'r ddyletswydd o dan is-adran (3) gael ei chyflawni drwy lunio amserlen sy'n ymwneud â mwy nag un flwyddyn ariannol.</p> <p>(5) Mewn perthynas ag awdurdod gwella Cymreig, rhaid i'r rheoleiddwyr perthnasol wrth arfer eu swyddogaethau perthnasol, ac i'r Archwilydd Cyffredinol wrth arfer y swyddogaethau sydd wedi eu nodi yn is-adran (7), gymryd pob cam rhesymol i lynu wrth yr amserlen a luniwyd mewn perthynas â'r awdurdod o dan is-adran (3).</p>
<p>Adroddiadau gwella blynyddol</p>	<p>Adran 24 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009</p>	<p>(1) Mewn perthynas â phob awdurdod gwella Cymreig, rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru lunio, ar gyfer pob blwyddyn ariannol, adroddiad ("adroddiad gwella blynyddol") sy'n crynhoi neu'n atgynhyrchu'r adroddiadau sydd wedi eu disgrifio yn is-adran (2).</p> <p>(2) Yr adroddiadau yw:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) pob adroddiad a ddyroddir mewn cysylltiad â'r awdurdod yn ystod y flwyddyn ariannol honno o dan adran 19; a (b) unrhyw adroddiad o arolygiad arbennig o awdurdod a ddyroddir o dan adran 22 yn ystod y flwyddyn ariannol honno. <p>(3) Rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) cyhoeddi adroddiad gwella blynyddol pob awdurdod gwella Cymreig; (b) pwysu a mesur, yng ngoleuni adroddiad gwella blynyddol awdurdod, a ddylid:

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>(i) argymell i reoleiddiwr perthnasol ynghylch sut y dylai'r rheoleiddiwr arfer swyddogaethau perthnasol mewn perthynas â'r awdurdod;</p> <p>(ii) argymell i Weinidogion Cymru eu bod yn rhoi cymorth i'r awdurdod drwy arfer eu pŵer o dan adran 28;</p> <p>(iii) argymell i Weinidogion Cymru eu bod yn rhoi cyfarwyddyd i'r awdurdod o dan adran 29;</p> <p>(iv) arfer unrhyw un o swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol mewn perthynas â'r awdurdod;</p> <p>(c) cyflwyno unrhyw argymhelliad sydd wedi ei grybwyll ym mharagraff (b)(i) i (iii) ac y mae'r Archwilydd Cyffredinol yn credu y dylid ei gyflwyno.</p>
<p>Pwerau a dyletswyddau arolygwyr</p>	<p>Adran 26 o Fesur 2009</p>	<p>(1) Mae gan arolygydd hawl ar bob adeg resymol:</p> <p>(a) i fynd i mewn i unrhyw fangre sydd gan awdurdod gwella Cymreig, a</p> <p>(b) i weld unrhyw ddogfen sy'n ymwneud â'r awdurdod ac sy'n ymddangos yn angenrheidiol i'r arolygydd at ddibenion yr arolygiad, yr archwiliad neu'r asesiad.</p> <p>(2) Mae'r hawl a roddir gan is-adran (1) yn cynnwys hawl i arolygu neu gopïo'r ddogfen neu i fynd â hi oddi yno.</p> <p>(3) Caiff arolygydd:</p> <p>(a) ei gwneud yn ofynnol i berson sy'n dal unrhyw ddogfen o'r fath neu sy'n atebol amdani roi unrhyw wybodaeth neu esboniad i'r arolygydd sy'n angenrheidiol yn ei farn ef, a</p> <p>(b) ei gwneud yn ofynnol i'r person hwnnw ddod yn bersonol ger ei fron i roi'r wybodaeth neu'r esboniad neu i ddangos y ddogfen.</p> <p>(4) Mewn perthynas â dogfen a gedwir ar ffurf electronig, mae'r pŵer yn is-adran (3)(b) i'w gwneud yn ofynnol i berson ddangos dogfen yn cynnwys pŵer i'w gwneud yn ofynnol iddi gael ei dangos ar ffurf sy'n ddarllenadwy ac y gellir mynd â hi oddi yno.</p> <p>(5) Mewn cysylltiad ag arolygu dogfen o'r fath, caiff arolygydd:</p>

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>(a) sicrhau mynediad i unrhyw gyfrifiadur ac unrhyw aparatws neu ddeunydd cysylltiedig y mae'n credu eu bod yn cael neu wedi cael eu defnyddio mewn cysylltiad â'r ddogfen, ac arolygu a gwirio eu gweithrediad; a</p> <p>(b) ei gwneud yn ofynnol i berson o fewn is-adran (6) roi unrhyw gymorth rhesymol y bydd ar yr arolygydd ei angen at y diben hwnnw.</p> <p>(6) Mae person yn dod o fewn yr is-adran hon:</p> <p>(a) os ef yw'r person sy'n defnyddio neu a ddefnyddiodd y cyfrifiadur, neu os defnyddir neu defnyddiwyd y cyfrifiadur ar ei ran; neu</p> <p>(b) os yw'n berson sydd â gofal dros y cyfrifiadur, yr aparatws neu'r deunydd, neu sydd fel arall yn ymwneud â'i weithredu.</p>
<p>Pwerau a dyletswyddau arolygwyr</p>	<p>Adran 26 o Fesur 2009</p>	<p>(7) Rhaid i awdurdod gwella Cymreig roi i arolygydd bob cyfleuster a phob gwybodaeth y mae ar yr arolygydd angen rhesymol ei gael neu ei chael at ddibenion yr arolygiad neu'r asesiad.</p> <p>(8) Rhaid i arolygydd:</p> <p>(a) oni bai bod yr amgylchiadau, ym marn yr arolygydd, yn eithriadol roi tri diwrnod clir o rybudd am unrhyw ofyniad o dan yr adran hon, a</p> <p>(b) os gofynnir i'r arolygydd wneud hynny, dangos dogfennau sy'n nodi bod yr arolygydd yn berson ag awdurdod i osod gofynion o dan yr adran hon.</p> <p>(9) Mae person sydd, heb esgus rhesymol, yn atal unrhyw bŵer a roddir gan yr adran hon rhag cael ei arfer neu sy'n methu â chydymffurfio â gofyniad gan arolygydd o dan yr adran hon yn euog o dramgwydd ac yn agored, o'i gollfarnu'n ddiannod, i ddirwy nad yw'n uwch na lefel 3 ar y raddfa safonol.</p> <p>(10) Gellir adennill unrhyw dreuliau yr â arolygydd iddynt mewn achos cyfreithiol am dramgwydd o dan is-adran (9) yr honnir ei fod wedi'i gyflawni mewn perthynas ag arolygiad o awdurdod gwella Cymreig wrth yr awdurdod hwnnw, i'r graddau nad oes modd eu hadennill o unrhyw ffynhonnell arall.</p> <p>(11) Yn yr adran 26 hon, ystyr "arolygydd" yw Archwilydd Cyffredinol Cymru, neu berson sy'n cyflawni swyddogaethau Archwilydd Cyffredinol Cymru yn unol â dirprwyaeth a wnaed o dan</p>

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		adran 18 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, ac sy'n cynnal archwiliad o dan adran 17, asesiad o dan adran 18 neu arolygiad arbennig.

Cyhoeddi adroddiadau

- 29 Mae awdurdodau statudol amrywiol yn galluogi'r Archwilydd Cyffredinol i wneud adroddiad yn adroddiad cyhoeddus. O safbwynt adroddiadau ar gyfrifon ac adroddiadau gwerth am arian/perfformiad yn y sectorau nad ydynt yn cynnwys llywodraeth leol, mae'r ddeddfwriaeth naill ai'n gorfodi neu'n caniatáu i'r Archwilydd Cyffredinol osod y ddogfen berthnasol gerbron y Cynulliad Cenedlaethol. Mae'n ofynnol i'r Cynulliad Cenedlaethol gyhoeddi dogfennau o'r fath o dan Adran 144 o Ddeddf 2006, ac mae ganddynt faint absoliwt mewn perthynas â'r gyfraith ar ddifenydd o ganlyniad i Adran 42. Mae'r dogfennau a osodir hefyd yn rhan o gylch gwaith Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus y Cynulliad Cenedlaethol, sy'n gweithredu o dan Adran 143.
- 30 Gall yr Archwilydd Cyffredinol, o dan Adran 64E o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004, gyhoeddi adroddiadau ar ymarferion paru data o dan Ran 3A o'r Ddeddf honno. Gall ymarferion o'r fath gynnwys cyrff llywodraeth leol a chyrrff nad ydynt yn gysylltiedig â llywodraeth leol. Mae cynnwys adroddiadau o'r fath yn gyfyngedig mewn sawl agwedd bwysig. Er enghraifft, ni all adroddiadau o'r fath gynnwys gwybodaeth am berson penodol os oes modd adnabod y person o'r wybodaeth ac os nad yw'r wybodaeth honno eisoes ar gael i'r cyhoedd. Mae Adran 64D o Ddeddf 2004 hefyd yn cynnwys cyfyngiadau mwy cyffredinol ar ddatgelu gwybodaeth paru data, ac nid ydynt yn gyfyngedig i gyhoeddi. Mae Tabl 7 yn cynnwys rhagor o wybodaeth am swyddogaethau paru data.
- 31 O safbwynt y sector llywodraeth leol, mae gan yr Archwilydd Cyffredinol bwerau a dyletswyddau amrywiol i gyhoeddi adroddiadau a dogfennau eraill, yn benodol o dan adrannau 41, 42, 45 a 56 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 ac adrannau 19, 22 a 24 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009. Nid yw adroddiadau o'r fath yn cael eu gosod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol (ac eithrio adroddiadau o dan Adran 42 o Ddeddf 2004), ac o ganlyniad nid ydynt yn rhan o gylch gwaith Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus y Cynulliad.
- 32 Mae adrannau 26 i 29 o Ddeddf 2004 yn nodi bod adroddiadau'r Archwilydd Cyffredinol ar lywodraeth leol yn adroddiadau cyhoeddus. Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (OS 2014/3362) yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol gyhoeddi adroddiadau ar gyfer y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu.
- 33 Mae staff sy'n gweithio i'r Archwilydd Cyffredinol yn llunio adroddiadau yn aml ar gyfer rheolwyr neu'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu. Ni chyhoeddir y rhain fel arfer, ond gallant ddod yn adroddiadau cyhoeddus drwy gael eu cyhoeddi gan y rhai sy'n eu derbyn neu drwy gael eu datgelu o dan ddeddfwriaeth Rhyddid Gwybodaeth.

Gwaith arall

- 34 Mae **Tabl 7** yn crynhoi'r awdurdodau statudol ar gyfer gwaith arwyddocaol Archwilydd Cyffredinol Cymru nad yw wedi'i gynnwys yn yr adrannau blaenorol. Mae'r gwaith yn cynnwys archwilio ceisiadau am grantiau, archwilio (trwy gytundeb) sefydliadau addysg bellach ac addysg uwch, cydweithio ag Estyn, adolygiadau datblygu cynaliadwy, ymarferion paru data, a chymeradwyo ceisiadau i ddefnyddio arian o Gronfa Gyfunol Cymru.

Tabl 7: Awdurdodau statudol ar gyfer gwaith arall

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
Ardystio hawliadau, datganiadau ac ati	Paragraff 20 o Atodlen 8 i Ddeddf 2006	(1) The Auditor General must, if so required by a relevant body, make arrangements for: <ul style="list-style-type: none"> (a) certifying any claim or return in respect of a grant made or subsidy paid to that body by the Welsh Ministers, any Minister of the Crown or any public authority, (b) certifying any account submitted by that body to the Welsh Ministers, any Minister of the Crown or any public authority with a view to obtaining payment under a contract between that body and the Welsh Ministers, the Minister of the Crown or the public authority, (c) certifying that body's calculation under paragraph 5(6)(a) of Schedule 8 to the Local Government Finance Act 1988 (c. 41) of the amount of its non-domestic rating contribution for a financial year, and for certifying the amount calculated, or (d) certifying any return by that body which, by or under any enactment, is required or authorised to be certified by the body's auditor or under arrangements made by the Auditor General.
Archwilio corfforaethau addysg bellach ac addysg uwch	Adran 145B o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998	(4) The Auditor General for Wales may, at the request of the Higher Education Funding Council for Wales, give the council advice in connection with the discharge of the council's functions under section 124B(2)(b) of the Education Reform Act 1988 or paragraph 18(2)(b) of Schedule 7 to that Act. (5) The Auditor General for Wales may, at the request of a higher education corporation or further education corporation in Wales:

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>(a) advise them in connection with the appointment of persons to audit their accounts, and</p> <p>(b) audit their accounts for a financial year.</p>
<p>Arolygiadau Estyn sy'n cynnwys cydweithio â'r Archwilydd Cyffredinol</p>	<p>Adran 41A o Ddeddf Addysg 1997</p>	<p>(1) If requested to do so by the Chief Inspector, the Auditor General for Wales may assist with any inspection under section 38 of a local authority in Wales; and subsections (2) to (5) below have effect where the Auditor General for Wales assists with any such inspection.</p> <p>(2) Section 40 shall apply to the Auditor General for Wales and to any authorised person as it applies to the inspector.</p> <p>(3) Any information obtained by virtue of section 40 by a person falling within one of the categories mentioned in subsection (4) may be disclosed for the purposes of the inspection, or the preparation or making of the report under section 39(1), to a person falling within the other category.</p> <p>(4) Those categories are:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) the Auditor General for Wales and any authorised person; and (b) the inspector and any person assisting him. <p>(5) Any report prepared under section 39(1) shall be prepared by the inspector acting in conjunction with the Auditor General for Wales.</p>
<p>Cymeradwyaeth i ddefnyddio arian o Gronfa Gyfunol Cymru</p>	<p>Adran 129 o Ddeddf 2006</p>	<p>(1) The Auditor General must grant approvals to draw payments out of the Welsh Consolidated Fund from time to time at the request of the Welsh Ministers.</p> <p>(2) An approval to draw may only be granted if, in the Auditor General's opinion, the proposed payment out of the Welsh Consolidated Fund would comply with section 124.</p> <p>(3) A request for the grant of an approval to draw is to be made in any manner which the Welsh Ministers, with the approval of the Auditor General, decide to adopt.</p> <p>(4) Where an approval to draw is granted the Paymaster General must make the funds available to the Welsh Ministers, the First Minister, the Counsel General, the Assembly Commission, the Wales Audit Office or the Public Services Ombudsman for Wales (as appropriate).</p>

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>(5) The Paymaster General must make available to:</p> <p>(a) the Auditor General, and</p> <p>(b) the principal accounting officer for the Welsh Ministers,</p> <p>a daily statement regarding all the issues made out of the Welsh Consolidated Fund in respect of sums charged on that Fund and other payments out of it.</p>
Paru data	Adran 64A o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004	<p>(1) The Auditor General for Wales may conduct data matching exercises.</p> <p>(2) A data matching exercise is an exercise involving the comparison of sets of data to determine how far they match (including the identification of any patterns and trends).</p> <p>(3) The power in subsection (1) is exercisable for the purpose of assisting in the prevention and detection of fraud in or with respect to Wales.</p> <p>(4) That assistance may, but need not, form part of an audit.</p> <p>(5) A data matching exercise may not be used to identify patterns and trends in an individual's characteristics or behaviour which suggest nothing more than his potential to commit fraud in the future.</p> <p>(6) In the following provisions of this Part, reference to a data matching exercise is to an exercise conducted or arranged to be conducted under this section.</p> <p>Gweler hefyd y darpariaethau eraill yn ymwneud â pharu data yn Rhan 3A o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004, yn benodol:</p> <p>Adran 64B, Gorfodaeth i ddarparu data;</p> <p>Adran 64C, Darparu data yn wirfoddol;</p> <p>Adran 64D, Datgelu canlyniadau paru data;</p> <p>Adran 64E, Cyhoeddi;</p> <p>Adran 64F, Ffioedd ar gyfer paru data;</p> <p>Adran 64G Cod ymarfer ar gyfer paru data</p>
Ymchwiliadau datblygu cynaliadwy	Adran 15 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015	<p>(1) Caiff Archwilydd Cyffredinol Cymru gynnal ymchwiliadau o gyfrif cyhoeddus at ddibenion asesu i ba raddau y mae corff wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth:</p> <p>(a) gosod amcanion llesiant, a</p>

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>(b) cymryd camau i gyflawni'r amcanion hynny.</p> <p>(2) Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol gynnal ymchwiliad o'r fath o bob corff cyhoeddus o leiaf unwaith yn ystod y cyfnod a grybwyllir yn is-adran (6).</p> <p>(3) Cyn diwedd y cyfnod a grybwyllir yn is-adran (6), rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol roi adroddiad ar ganlyniadau'r ymchwiliadau a gynhaliwyd o dan is-adran (1) yn ystod y cyfnod hwnnw i'r Cynulliad Cenedlaethol.</p> <p>(4) Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol osod unrhyw adroddiad y mae'n paratoi o dan isadran (3) gerbron y Cynulliad Cenedlaethol.</p> <p>(5) Wrth gynnal ymchwiliad o dan is-adran (1), rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol:</p> <p>(a) ystyried unrhyw gyngor neu gymorth a roddwyd i'r corff cyhoeddus, neu unrhyw adolygiad o'r corff ac argymhellion a roddwyd i'r corff, gan Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru (gweler Rhan 3), a</p> <p>(b) ymgynghori â'r Comisiynydd.</p> <p>(6) Mae'r cyfnod y cyfeirir ato yn is-adrannau (2) a (3):</p> <p>(a) yn dechrau ar y dyddiad sy'n digwydd un flwyddyn cyn y dyddiad y mae etholiad cyffredinol arferol i'w gynnal o dan adran 3 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, a</p> <p>(b) yn dod i ben ar y dyddiad sy'n digwydd un diwrnod ac un flwyddyn cyn y dyddiad y mae'r etholiad nesaf o'r fath i'w gynnal.</p> <p>Y diffiniad o weithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy yn Adran 5 o'r Ddeddf yw 'gweithredu mewn modd sy'n ceisio sicrhau bod anghenion y presennol yn cael eu diwallu heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion hwythau'.</p>

Swyddogaeth	Cyfeiriad statudol	Darpariaeth
		<p>Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol gynnal adolygiadau o'r fath mewn perthynas â'r cyrff canlynol (o Adran 6 o'r Ddeddf):</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) Gweinidogion Cymru; (b) awdurdod lleol; (c) Bwrdd Iechyd Lleol; (d) yr Ymddiriedolaethau GIG a ganlyn: <ul style="list-style-type: none"> (i) Iechyd Cyhoeddus Cymru; (ii) Felindre; (e) Awdurdod Parc Cenedlaethol ar gyfer Parc Cenedlaethol yng Nghymru; (f) awdurdod tân ac achub yng Nghymru; (g) Corff Adnoddau Naturiol Cymru; (h) Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru; (i) Cyngor Celfyddydau Cymru; (j) Cyngor Chwaraeon Cymru; (k) Llyfrgell Genedlaethol Cymru; ac (l) Amgueddfa Cymru.

Ffioedd a chyllid

- 35 Mae'r adran hon yn cynnwys crynodeb o'r awdurdodau'n ymwneud â chyllid Swyddfa Archwilio Cymru ei hun, gan gynnwys llunio amcangyfrifon a chyfrifon blynyddol, a'n perthynas ariannol â Chronfa Gyfunol Cymru. Cyflwynir y crynodeb hwn yn Nhabl 8.

Tabl 8: Cyllid Swyddfa Archwilio Cymru

Maes cyllid	Cyfeiriad statudol	Effaith y ddarpariaeth
Perthynas â Chronfa Gyfunol Cymru	Adran 120 o Ddeddf 2006	Mae'n rhaid i'r holl dderbyniadau sy'n cael eu casglu gan Swyddfa Archwilio Cymru gael eu talu i Gronfa Gyfunol Cymru oni bai fod cynnig a basiwyd gan y Cynulliad (rhan o'r cynnig cyllidebol blynyddol) yn caniatáu eu cadw.
	Adrannau 125 i 127 o Ddeddf 2006	Yn nodi bod treuliau Swyddfa Archwilio Cymru yn daladwy gan Gronfa Gyfunol Cymru os nad yw incwm yn talu amdanynt. Mae'r awdurdod i ddefnyddio adnoddau, cadw incwm (gweler uchod) a defnyddio arian o Gronfa Gyfunol

Maes cyllid	Cyfeiriad statudol	Effaith y ddarpariaeth
		Cymru yn cael ei roi gan y Cynulliad Cenedlaethol mewn cynnig cyllidebol blynyddol o dan Adran 125. Mae Adran 126 yn darparu ar gyfer cynigion cyllidebol ychwanegol ac mae Adran 127 yn darparu ar gyfer gwasanaeth di-dor os nad yw'r Cynulliad Cenedlaethol wedi pasio cynnig cyllidebol erbyn 1 Ebrill.
	Adran 7 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013	Yn gwneud darpariaeth i gyflog a chostau pensiwn yr Archwilydd Cyffredinol gael eu codi ar Gronfa Gyfunol Cymru yn uniongyrchol a chael eu talu o'r gronfa hon.
Ffioedd	Adran 20 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004	Mae Adran 20 yn ei gwneud yn ofynnol i Swyddfa Archwilio Cymru godi ffioedd a phennu graddfeydd ffioedd ar gyfer gwaith archwilio llywodraeth leol sy'n cael ei wneud gan yr Archwilydd Cyffredinol.
	Adran 27 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009	Yn ei gwneud yn ofynnol i Swyddfa Archwilio Cymru bennu graddfeydd ffioedd ar gyfer gwaith sy'n gysylltiedig â Mesur 2009.
	Adran 64F o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004	Yn ei gwneud yn ofynnol i Swyddfa Archwilio Cymru bennu graddfeydd ffioedd ar gyfer ymarferion paru data, ac yn ei chaniatáu i godi tâl ar gyfer ymarferion o'r fath a gwblheir gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.
	Adran 33 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1999	Mae Adran 33 yn caniatáu i Weinidogion Cymru ddarparu grant i Swyddfa Archwilio Cymru er mwyn cefnogi gwaith yr Archwilydd Cyffredinol o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009.
	Adran 23 o Ddeddf 2013	<p>(2) Caiff SAC [Swyddfa Archwilio Cymru] godi ffi mewn perthynas ag archwilio cyfrifon neu ddatganiad o gyfrifon person gan yr Archwilydd Cyffredinol.</p> <p>(3) Caiff SAC godi ffi mewn perthynas â'r canlynol:</p> <p>(a) ymchwiliad, ardystiad neu adroddiad o dan baragraff 18(3) o Atodlen 8 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (ymchwiliadau penodol i ddarbodaeth etc person wrth ddefnyddio adnoddau);</p> <p>(b) ymchwiliad a gynhelir ar gais person o dan adran 145 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998</p>

Maes cyllid	Cyfeiriad statudol	Effaith y ddarpariaeth
		<p>(ymchwiliadau i ddefnydd o adnoddau) neu astudiaeth a wneir ar gais person o dan adran 145A o'r Ddeddf honno (astudiaethau ar gyfer gwella darbodaeth etc mewn gwasanaethau);</p> <p>(c) ymchwiliad neu astudiaeth a gynhelir neu a wneir gan yr Archwilydd Cyffredinol ar gais person o dan adran 46(4) o Ddeddf yr Amgylchedd 1995;</p> <p>(d) unrhyw wasanaeth sy'n cael ei ddarparu neu swyddogaethau sy'n cael eu harfer o dan adran 19.</p> <p>(4) Rhaid i SAC godi ffi mewn perthynas â'r canlynol:</p> <p>(a) darparu gwasanaethau i gorff o dan baragraff 20 o Atodlen 8 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (ardystio hawliadau, ffurflenni etc ar gais corff);</p> <p>(b) astudiaeth ar gais corff addysgol o dan adran 145B o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998.</p> <p>(5) O ran ffioedd a godir o dan yr adran hon:</p> <p>(a) ni chaniateir iddynt gael eu codi ond yn unol â chynllun a baratoir gan SAC o dan adran 24;</p> <p>(b) ni chaiff y ffi fod yn fwy na chost lawn arfer y swyddogaeth y mae'r ffi'n ymwneud â hi[.]</p>
	Adran 24 o Ddeddf 2013	(1) Rhaid i SAC baratoi cynllun sy'n ymwneud â chodi ffioedd gan SAC.
	Adran 45 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (astudiaethau gweinyddu budd-daliadau)	Mae'n rhaid i'r ffi fod yn swm rhesymol sy'n cael ei gytuno gan yr Ysgrifennydd Gwladol a Swyddfa Archwilio Cymru. (Ond ni chaiff fod yn fwy na'r gost lawn a ysgwyddir gan yr Archwilydd Cyffredinol wrth gynnal yr astudiaeth, neu wrth gynorthwyo'r Ysgrifennydd Gwladol i gynnal yr astudiaeth.)

Maes cyllid	Cyfeiriad statudol	Effaith y ddarpariaeth
	Adran 41A o Ddeddf Addysg 1997 (arolygiadau mewn cydweithrediad ag Estyn), Adran 145C o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998 (astudiaethau'n ymwneud â landlordiaid cymdeithasol)	Mae'n rhaid i'r ffioedd a godir fod yn unol â'r cynllun a baratowyd gan Swyddfa Archwilio Cymru o dan Adran 24 o Ddeddf 2013, ac ni allant fod yn fwy na'r gost lawn a ysgwyddwyd gan yr Archwilydd Cyffredinol wrth ddarparu'r cymorth.
	Adran 37 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (archwiliad eithriadol o gyrff llywodraeth leol)	Gall y ffi adennill yr holl gost neu ran ohoni yn ôl disgrisiwn Swyddfa Archwilio Cymru.
	Adran 23 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013	(1) Rhaid talu ffioedd a symiau eraill y mae'r Archwilydd Cyffredinol yn eu cael, i SAC.
Benthyg	Adran 22 o Ddeddf 2013	Caiff SAC fenthyg symiau mewn sterling (ar ffurf gorddrafft neu fel arall) i'w cymhwyso at y diben o gyfarfod gorwariant dros dro dros symiau sydd ar gael i'w gyfarfod fel arall.
Amcangyfrifon	Adran 20 o Ddeddf 2013	Bydd yr Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru yn paratoi ar y cyd amcangyfrif o incwm a gwariant i'w ystyried gan y Cynulliad Cenedlaethol o leiaf bum mis cyn dechrau'r flwyddyn ariannol. Os yw'r Cynulliad yn dymuno newid yr amcangyfrif, mae'n rhaid iddo ymgynghori â'r Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru a rhoi ystyriaeth i unrhyw sylwadau a wneir gan y naill neu'r llall.
Cyfrifon blynyddol	Paragraffau 33 a 34 i Atodlen 1 o Ddeddf 2013	Yr Archwilydd Cyffredinol yw swyddog cyfrifyddu Swyddfa Archwilio Cymru, a rhaid iddo baratoi cyfrifon blynyddol, ar ffurf a bennir gan y

Maes cyllid	Cyfeiriad statudol	Effaith y ddarpariaeth
		Trysorlys, i'w harchwilio gan archwilydd a benodir gan y Cynulliad Cenedlaethol.

Wales Audit Office
24 Cathedral Road
Cardiff CF11 9LJ

Tel: 029 2032 0500

Fax: 029 2032 0600

Textphone.: 029 2032 0660

E-mail: info@audit.wales

Website: www.audit.wales

Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru